

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 13
Kovo - March 29, 1996 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- **300 metų** sukaktį rengiasi minėti Vilkaviškis. Jubiliejiniai renginiai prasidės kitų metų birželio mėnesį, pagrindinės iššilmės numatomos liepos pradžioje. Tikimasi sulaukti svečių iš viso pasaulio, kur tik yra pasklidusių vilkaviškėčių.

- **Tikėdamasis** atnaujinti veiklą, Lietuvos akcinis inovacinis bankas ketina suformuoti naują 85 mln. litų akcinį kapitalą, metų pabaigoje parduoti akcijų dar už 40 mln. litų. Valstybė jame valdytų 51% akcijų. Iš užsienio bankų su Vyriausybės garantija LAIB nori pasiskolinti apie 90 mln. litų ir gauti 130 mln. litų vertės 3 - 5 metų trukmės Vyriausybės vertybinių popierių. Taip ketinama įveikti krizę.

- **M. K. Čiurlionio** menų gimnaziją slegia skolos ir ne laiku gaunami pinigai iš biudžeto. Buvo iškilusi grėsmė uždaryti gimnazijos moksleivių internatą. "Sodrai" gimnazija skolinga 100 tūkst. litų, ir jos sąskaita buvo uždaryta. M. K. Čiurlionio menų gimnazija dabar finansuoja nebe Švietimo ir mokslo ministerija, o Iždo departamentas prie Finansų ministerijos, tačiau padėtis nėra pagerėjusi.

- **Medicinos** įstaigų būklė beviltiška. Pasak Sveikatos apsaugos ministerijos darbuotojų, per du šių metų mėnesius sveikatos apsaugai gauta tik pusė numatytų pinigų. Išskolinta už elektros, šilumą, vandenį, ryšius ir kt. Sanitarinis transportas sting degalų, ligoninės - vaistų ir maisto.

- **Didžiausias nedarbas** Baltijos valstybėse sausio mėnesį buvo Lietuvoje - 7,9 % (Latvijoje - 6,6, Estijoje - 3 %).

- **Lietuvos valstiečių partija**, kaip pareiškė jos vadovai spaudos konferencijoje, pasisako prieš mirties bausmės panaikinimą šalyje. Ji siūlo sugriežtinti bausmes už žmogžudystes, už ypač sunkius nusikaltimus ir turto grobstymą stambiu mastu.

- **Šauliai nori** veiklos ir ginklų. Šaulių sąjungos atstovai susitiko su Lietuvos Prezidentu A. Brazausku. Pasikeista nuomonėmis dėl Seimui pateikto Šaulių sąjungos įstatymo, dėl šios organizacijos prieš karą turėto turto, taip pat dėl šaulių veiklos perspektyvų.

- **Lietuvos žydai** nepritaria Vokietijos siūlymui statyti Lietuvoje Sveikatos centrą maždaug 200 holokausta išgyvenusių žydų. Centrai statyti Vokietijoje siūlo 2 mln. markių. Žydai primena, kad iš Sovietų Sąjungai išmokėtų reparacijų jie bemaž nieko nėra gavę.

- **Kaip ruoštis** pavasario potvyniui, tarėsi ekstremalių situacijų komisija prie Klaipėdos apskrities administracijos. Lėdas Kuršių mariose 50 - 60 cm, Nemune 40 - 45 cm storio. Sniego taip pat seniai nėra tiek buvę, tuo ši žiema ypatinga Lietuvoje. Kai pradės tirpti, potvynis gali būti didesnis negu bet kurį kitą pavasarį.

- **Šie metalai** Lietuvoje paskelbti invalidų metais. Jų globėjų sutiko būti Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas.

Pasaulio bankas suteiks Lietuvai 30 mln. dolerių

Lietuva ir Pasaulio bankas Washingtone pasirašė derybų protokolą dėl 30 mln. JAV dolerių paskolos Lietuvos žemės ūkiui.

PB paskola bus pirmoji šio banko finansinė parama Lietuvos žemės ūkiui. Lėšos bus skirtos žemės ūkio bendrovėms, kur privatus kapitalas sudaro daugiau nei 50 proc., taip pat kaimo smulkiesiems ir vidutiniams verslininkams. Pavyzdžiui, paskolą galės gauti žmonės, norintys vystyti tokį verslą šalia automagistralės Via Baltica.

Finansų ministerijos tarptautinio departamento direktoriaus pa-

vaduotoja Rūta Skyrienė sakė, jog paskolos sutartis su PB bus pasirašyta galbūt tik balandžio mėnesį, po to, kai jai pritarės PB direktorių taryba ir Lietuvos Seimas.

Realiai paskola pasieks Lietuvą vėliau, kai bus įvykdyti juridiniai bei sutarties reikalavimai.

Didžiąją dalį 30 mln. JAV dolerių paskolos skirstys Žemės ūkio bankas, tačiau iki tol jis turi padidinti akcinį kapitalą ir pagerinti kapitalo pakankamumo rodiklį.

Be ZUB, norą perskirstyti dalį lėšų pareiškė ir Vilniaus ban-

kas. Paskola, pasak R. Skyrienės, atvira visiems komerciniams bankams, kurie atitinka PB reikalavimus.

Pasaulio banko paskola bus suteikta 20-čiai metų su kintančiomis palūkanomis, kurios dabar yra maždaug 6-7 proc.

Žemės ūkio bendrovėms ar kitiems paskolos gavėjams pinigai galės būti skolinami su trejų metų lengvatiniu laikotarpiu, o maksimalus skolinimo laikas bus 12 metų. Didžiausia paskolos suma - 250 tūkst. JAV dolerių.

AGEP

Reikalaujama nutraukti terorą prieš vaikus

Vilnius, kovo 20 d. Žinia apie elektros išjungimą vaikų darželiams, mokykloms ir muziejams "peržengia bet kokias proto ribas", teigia Tėvynės sąjungos moterų organizacija.

Tėvynės sąjungos moterų organizacijos vardu išplatintame pareiškime Nijolė Oželytė ir Vilija Aleknaitytė teigia, jog jau ketvirtį metų tęsiasi LDDP vyriausybės eksperimentai su žmonėmis, kurių

pasekmė - "nuskurdintos šeimos, paniekintas teisingumas ir sutrypta ateities viltis".

Ketinimas išjungti elektrą mokykloje įstaigoms - "pernelyg panašu į tyčinę provokaciją, kuria siekiama galutinai pakirsti Lietuvos piliečių pasitikėjimą valstybe", teigiama pareiškime.

Tėvynės sąjungos moterų organizacija ragina vyriausybę "nedelsiant nutraukti šį absur-

dišką terorą prieš vaikus ir imtis konkrečiai spręsti Lietuvos ūkio problemas".

Kaip jau skelbta, elektros energiją išsiskolinusioms Vilniaus mokykloje įstaigoms buvo grasinama nutraukti kovo 18 dieną, tačiau sprendimas laikinai atšauktas, nes savivaldybės švietimo skyrius įsipareigojo Vilniaus elektros tinklams grąžinti dalį skolos.

AGEP

Verbų sekmadienis visada ypatingas ir laukiamas Lietuvoje. Tai diena, kai kiekvienas stengiasi surasti savąją verbą. Savo gražiomis verbomis ypač garsus Vilnius.

V. Kapočiaus nuotr.

Valstybės kontrolierius siūlo atleisti IAE direktorių

Utena, kovo 20 d. 4 mėnesius tikrinęs Ignalinos atominės elektrinės finansinę veiklą, valstybės kontrolės Utenos skyrius pasiūlė energetikos ministrui iš užimamų pareigų atleisti elektrinės direktorių Viktorą Sevaldiną.

Pasak Utenos skyriaus viršininko Mečislavo Smatavičiaus, per pastaruosius dvejus metus IAE

vadovai padarė 2,5 mln. litų žalą įmonei ir tokio pat dydžio žalą valstybei. Tyrimo išvados: Smatavičius įvardijo nepelningai naudotus įgėdaines vadovų paimitus kreditus, veltui avansu Rusijos įmonėms mokėtus pinigus, iš įmonės kasos apmokėtas komandiruotes elektrinėje nedirbantiems asme-

nims.

Valstybės kontrolierius įpareigojo IAE direktorių sumokėti valstybei nesumokėtą pelno mokesť - 2 mln. 680 tūkst. litų, o medžiagą dėl įmonės vadovų finansinės veiklos perdavė valstybės kontrolės departamento kvotos skyriui.

AGEP

Pabrango vaisiai ir sanitarinės paslaugos

Vasarį, kaip ir du ankstesnius mėnesius, šalyje labai pabrango maisto produktai - 3,3%, praneša Statistikos departamentas.

Labiausiai vasario mėnesį brango švieži vaisiai - 11%, bulvės - 8%, pienas ir jo produktai - 5%, šviežios daržovės ir duona - po 4%, žuvis ir jū produktai - 2%.

Praėjusį mėnesį šiek tiek atpigę kiaušiniai (2,6%), margarinas (0,2%) ir svogūnai.

Infliacija vasarį buvo 2,4%, ir tai mažiausias kainų šuolis per pastaruosius penkis mėnesius.

Be maisto, praėjusį mėnesį padidėjo išlaidos būstui, kurui ir energijai - 2%, mokestis už sanitarines paslaugas išaugo 11%, už šaltą vandenį - 8%. Gamtinės dujos pabrango 3%.

Vasarį, be to, smarkiai padidėjo švietimo mokesčiai ir

vaikų priežiūra, skalbyklų paslaugos (po 4%), drabužių taisymas, siuvimas ir mezgimas (3%).

Per pastaruosius dvejus metus, pasak statistikų, gyventojų vartojimo išlaidų struktūra iš esmės pakito: padidėjo išlaidos už komunalines paslaugas, kurų ir energiją, sveikatos priežiūrą, medicinos paslaugas, o tai kelia šalies gyventojų susirūpinimą.

AGEP

Lietuvių tautos religinė šventovė - Vilniaus Aušros Vartai.

J. Polis nuotr.

Vyskupai paprašė nepakeisti tikybos dėstymo statuso

Vilnius, vasario mėn. Lietuvos vyskupų konferencija kreipėsi laišku į Prezidentą Algirdą Brazauską ir Seimo pirmininką Česlovą Juršėną dėl Seimui pateiktų siūlymų pakeisti ir papildyti Švietimo įstatymą.

Ypač Vyskupų konferenciją sujaudino tai, kad siūloma pakeisti dabar galiojančio Švietimo įstatymo 17 straipsnį, tikybos pamokas išstumiant iš normalaus pamokų tvarkaraščio, o etikos pamokas iš viso panaikinant.

Vyskupų konferencijos pirmininko Audrio Juozo Bačkio pasirašytame laiške konstatuojama, kad Švietimo įstatymo 17 straipsnio pakeitimas ignoruoja do-

rinio ugdymo mokykloje svarbą tuo metu, kada visuomenė vis labiau įsitikina, kad dauguma jos bėdų kyla dėl sąžiningumo, dorinio atsakingumo stokos.

Siūlymai pakeisti šį straipsnį, tikybos dėstymą nustumiant į klubų, būrelių lygį tuo metu, kai apie du trečdalius tėvų aiškiai pageidauja, kad jų vaikai susipažintų su religijos (religijų) mokslu, kurio jie patys negalėjo pažinti mokydamiesi sovietiniais metais ir jaučia tai kaip bendro išsilavinimo spragą, rodo atvirą panieką religiniam tikėjimui.

Siūlomi įstatymo pakeitimai nubraukia didelį teorinį ir prak-

(nukelta į 3 puslapį)

Lietuvoje pavojingai išplito tuberkuliozė

Sergamumas tuberkulioze Lietuvoje ir visame pasaulyje grėsmingai auga, ir jei vyriausybės bei patys žmonės ir toliau žiūrės į tai pro pirštus, mirčių vis daugės, teigia Lietuvos medikai.

Pulmonologijos fizinijos centro direktorė Dalija Gaidamonienė spaudos konferencijoje sakė, kad kasmet Lietuvoje nuo

tuberkuliozės mirdavo apie 400 žmonių, o pastaraisiais metais šis skaičius ėmė grėsmingai augti - 1994 m. mirė 415, o pernai - 476 žmonės.

Vien per porą šių metų mėnesių naujai užsikrėtė 280 žmonių, kurių 38% - niekur nedirbantys, asocialūs asmenys.

AGEP

E. Bičkauskas neketina dirbti 7-joje vyriausybėje

Vilnius, kovo 20 d. Seimo pirmininko pavaduotojas, Centro sąjungos valdybos pirmininkas Egidijus Bičkauskas neigiamai atsakė į premjero Mindaugo Stankevičiaus siūlymą tapti teisingumo ministru. Formuojant septintąją vyriausybę, E. Bičkauskui buvo siūlyta tapti vidaus reikalų arba teisingumo ministru. Tuomet Centro Sąjungos valdyba pritarė, kad jos pirmininkas pasirinktų vidaus

reikalų ministro portfelį ir tokiu būdu būtų atmetas siūlymas jam tapti teisingumo ministru. M. Stankevičiaus vadovaujamoje vyriausybėje dar trūkstą dviejų ministrų. Iki šiol niekas nesutiko užimti ekonomikos ministro posto, o buvęs teisingumo ministras Jonas Prapiestis buvo atleistas iš pareigų, Seimui paskyrus jį Konstitucinio teismo teisėju.

AGEP

Velykų džiaugsmo ir paguodos
visiems lietuviams!

T. PLACIDAS BARIUS, OFM
Pranciškonų Provincijolas

KRISTAUŠ PRISIKĖLIMO ŠVENTĖJE

mieliems mūsų skaitytojams, bendradarbiams ir
rėmėjams linkime skaidraus Velykų džiaugsmo
ir geriausios sėkmės.

DARBININKO Redakcija ir Administracija

Politinių studijų savaitgalio išvadinės mintys

1996 m. sausio 27 - 28 d. Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero parapijos salėje Lietuvos Fronto bičiulių sambūris suorganizavo 29-sias politines studijas. Studijų tema: "Šiuolaikinės Lietuvos problemos ir galimi sprendimai". Bendrinės temos rėmuose vyko keli simpoziumai:

"Pamąstymai apie klūtis dvasinei pusiausvyrai Lietuvoje atgauti" temą nagrinėjo rašytoja Alė Rūta, poetas Bernardas Brazdžionis, magistrės laipsnio Amerikoje siekianti pedagogė iš Lietuvos Alė Čelkienė ir specialiai į studijas iš Lietuvos atvykęs buv. krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius. Diskusijose dalyvavo ir auditorija. Priertos šios išvadinės mintys:

1. Dvasiniam ir fiziniui genocidui 50 metų spaudžiant, didelė lietuvių tautos dalis prarado dvasinį balansą. 1987 m. pradėtas, 1990 m. kovo 11 d. deklaruotas ir 1992 m. su rusų kariuomenės išvedimu pastūmėtas tautos išsilaisvinimo procesas dar nebaigtas. Dvasinės pusiausvyros klūtimis įveikti reikia dar išsilaivinti iš komunistinio mąstymo ir įgūdžių. Jų dar likę nemaža.

2. Padėjusių komunistiniam režimui Lietuvoje įsivertinti autorių kūryba vėl Lietuvoje populiariinama, neva nupūtus "raudonąsias dulkes". Vėl liaupsinamas prieš 30 metų pastatytas bolševikinis filmas "Niekas nenorėjo mirti".

3. Kai kurie mokyklų vadovėliai dar sovietiniai, o daugelyje naujai išleistųjų nemaža komunistinių drumzlių. Dalis mokytojų dar tebesigaili praeities dienų, kada atseit buvęs lietuvių kultūros "aukso amžius".

4. Su LDDP struktūromis susiję televizijos "Laisvas nepriklausomas kanalas" ir Rusijos TV "Vremia" programų "radio šou" laidos šlykščiausiu būdu tyčiojasi iš nepriklausomybės, religijos ir viso, kas lietuviška.

5. Nomenklatūros vienvaldystė su tautos supriešinimu, nusikurdimu, nuolatiniais melais stabdo demokratijos Lietuvoje

vystymąsi, o be demokratijos negali susiformuoti dvasiškai balansuota pilietinė visuomenė. Iš seno įpratimo, DD partija, pati jau irdama, siekia viską centralizuoti, net krašto savivaldybes, pagrindines demokratinių santvarkų valstybės lasteles.

Tauta stengiasi dvasinę pusiausvyrą atgauti

Politinių studijų programos dalyviai ir organizatoriai. Sėdi (iš kairės) rašytoja Alė Rūta, adv. Žibutė Brinkienė, Vytautas Vidugiris (LFB Los Angeles sambūrio pirm.), Birutė Varnienė, svečias iš Lietuvos Audrius Butkevičius, Elena Vidugirienė; stovi Linas Kojelis, dr. Algirdas Kanauka, Zigmas Viskanta, Juozas Pupius, Liūda Avižonienė, Algis Gaudinaitis, Angelė Nelsienė, Vytautas Šliūpas, Violeta Gedgaudienė, poetas Bernardas Brazdžionis, dr. Zigmas Brinkis

Valentino Varno nuotr.

1. Katalikų Bažnyčia pradeda užimti jai priklausančią vietą viešajame gyvenime: atkuriamos kunigų seminarijos, katalikiškos gimnazijos, spauda, atsikuria vienuolynai, steigiami senelių namai, našlaitynai, leidžiamos knygos, kyla pasauliečių katalikiška akcija.

2. Jau įsikūrė arba kuriasi nomenklatūrinės įtakos nepalietos organizacijos: ateitininkai, skautai, šauliai, katalikės moterys, nepriklausomos spaudos centras, katalikiškų mokyklų draugija, nuo valdiškos žurnalistų sąjungos atsiskyrusi nepriklausoma žurnalistų draugija ir t. t.

3. Sovietizacijai atsilaukusioje tautos dalyje auga pilietinis są-

moningumas. Praėjusių metų savivaldybių rinkimuose korumpuota valdančioji partija patyrė stiprų pralaimėjimą.

4. Kad ir lėtai, iš Rytų tremties grįžta gyvi išlikę politiniai kaliniai ir tremtiniai, nors Lietuvos dabartinė valdžia juos ne su meile sutinka.

Tautai talkina išeivija

4. Išeivijos labdaros organizacijos ir privatus asmenys atlieka Lietuvai greitosios pagalbos funkciją ir kelia tautos morale.

5. Pilnutinės demokratijos atkūrimo ir dvasinės pusiausvyros atstatymo sėkmę lems moralios politikos valstybės tvarkyme įsivertinimas. Dabartinė valdžia moralės principus yra paneigusi. Opozicinės partijos, siekdamos valstybės vairą perimti į savo rankas, bendradarbiaudamos su išeivijos vienminčiais, turėtų paruošti konkrečias valstybės valdymo platformas ir nesusižavėti "visagaliais" doleriais, ateinančiais iš oportunistinių šaltinių.

6. Žiūrint į ateitį, drąsiai besireiškiančios praeities ipotekų neapsunkintos patriotinės jėgos Lietuvoje su idealistinės išeivijos parama įtvirtins demokratiją ir atstatys dvasinę pusiausvyrą.

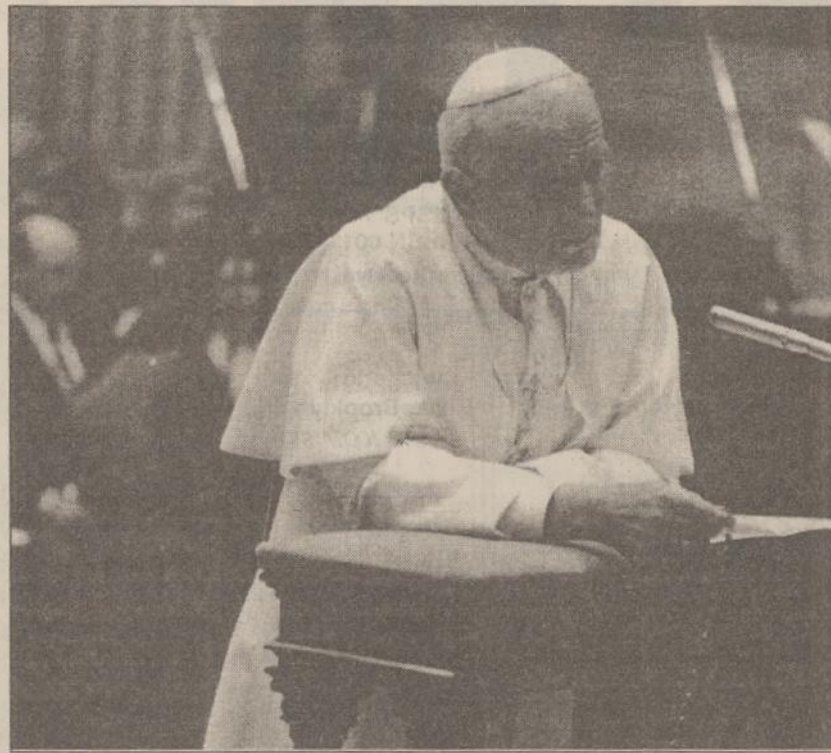
"Galimas išeivijos įnašas, sprendžiant Karaliaučiaus problemą" temą nagrinėjo Audrius Butkevičius, Angelė Nelsienė, Vytautas Šliūpas ir Zigmas Viskanta. Diskusijose dalyvavo ir auditorija. Išvadinės mintys:

1. Po daugelio istorinių negandų, kelis šimtmečius Vokietijos priklausomybėje išbuvusi Karaliaučiaus sritis dar iki II Pasaulinio karo vietovardžiais, istoriniais paminklais, lietuviškai kalbančiomis salomis ir gyvenimo būdu išlaikė prūsišką/lietuvišką etninį charakterį. 1944 m. į tą sritį įsiveržė ir iki šiol pasilikę rusai išnaikino ne tik vietinius gyventojus, bet ir vietovardžius, istorinius paminklus ir visa kita, kas galėtų priminti autentišką šio krašto praeitį.

2. Potsdamo konferencijoje Karaliaučiaus sritis laikinai administruoti buvo pavesta Sovietų Sąjungai. Rusijos buvimas jokiomis tarptautinėmis sutartimis iki šiol nėra įteisintas.

3. Kad Rusija Karaliaučiaus užgrobtą neįteisintu, politiškai teisingą žingsnį padarė Amerikos Baltų Laisvės lyga, kurios rūpesčiu kongresmenas Christo-

(nukelta į 5 puslapį)

Popiežius Jonas Paulius II-asis kalbantis Rožančių.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Parnuošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Istaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Istaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Kasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS JONAS 1933 | 1976

Kovo Vienuoliktoji

Dr. A. P. Kabaila

Specialiai DARBININKUI iš Australijos

(Tęsinys. Pradžia Nr. 12)

Neva "riaušes ramindami", jie su visu savo brutalumu pasirodė agresoriais. Tūkstančiai beginklių žmonių, supusių parlamentą ir pasirodusių mirti už Nepriklausomybę, ir toks sovietų susimaišymas ir išgelbėjo demokratiskai išrinktą Lietuvos parlamentą nuo brutalaus sunaikinimo.

Ši nuoga agresija dar ilgai tęsėsi. Ir tik su Lietuvos priėmimu į Jungtinių Tautų Organizaciją 1991 metų rugsėjo mėnesį (tarpe 17-tos ir 21-mos) tas krovins, keliamas grandinės su vis didėjančia įtampa, pajudėjo nuo žemės. Tik tuomet pirmasis ir svarbiausias, o gal ir sunkiausias, išsilaisvinimo laikotarpis buvo baigtas. Žinoma, kol Lietuvoje buvo sovietinė kariuomenė, Nepriklausomė dar nebuvo įgyvendinta. Prisimintina ir tai, kad Lietuva tuometinėse derybose su Sovietų Sąjunga, vadovaujant V. Landsbergiui ir antrajai Lietuvos vyriausybei, išsikovojo pažadą, kad kariuomenė bus išvesta. Tai tikrai nuostabus pasiekimas, nes Sovietai pažadėjo ją išvesti net anksčiau, negu iš Rytų Vokietijos.

Ateities uždaviniai

Taigi nepriklausomybė nenukrito iš dangaus tik ją paskelbus.

Valstybės kūrimas - komplikuotas ir vingiuotas procesas ir jis dar toli gražu nėra baigtas. Daug uždavinių liko neišspręstų.

Norėta įkurti teisę paremtą valstybę. Iki šiol jos dar nėra. Lietuvoje vyrauja ne teisė, o grupinių interesų ir mafijos susivienijimas. Štai prokuratūra pareiškė kelianti bylą ryšium su Ministro pirmininko priešlaikinių indėlių išsiėmimu dvi dienas prieš banko veiklos suspendavimą. Kadangi pagal Lietuvos konstituciją, Seimo nariai turi imunitetą net ir prieš kriminalines bylas - joms praversti reikia Seimo sutikimo - byla kelta ne Ministrui pirmininkui, o "kažkam". Dabar, kai jau Ministras pirmininkas atstatydyntas, jis imuniteto nebeteri. Pagal Lietuvos įstatymus, už piktnaudžiavimą valstybinėmis pareigomis savo asmeninei naudai gali būti baudžiama iki 4 metų kalėjimo. Manytumei, kad dabar buvusiam Ministrui pirmininkui būtų rimtas pavojus būti patrauktam atsakomybėn, kad, kaip ir kitiems apkaltintiems Lietuvoje, jam jau gresia sėdėti Lukiškėse. Nieko panašaus - Prezidentas jam pasiūlo ambasadoriaus postą Anglijoje! Tos pačios partijos vadovai užkulisuose ir to-

Kaziuko mugė. Šeimos ansamblis, grojantis gatvėje.

V. Kapočiaus nuotr.

liau varžosi dėl pirmavimo partijoje.

Turiu prisipažinti, kad kai tik kokia partija ar valstybė pradeda savo vardan įdėti gražius žodžius: demokratija, laisvė, liaudis, darbas - man kyla įtarimas. Štai už geležinės uždangos buvusi Rytų Vokietija vadinosi Demokratinė Vokietijos Respublika. Kai ko ten buvo, kai ko ne, bet demokratijos tai tikrai ne... Galima būtų išvardinti čia ilgą sąrašą įvairių šalių, taip vadinamų "tautinių" komunistų šešėlyje, kurių varduose šie skambūs žodžiai įpinti, kuriose nėra nė kvapo gerovės liaudžiai, demokratijos ar doro darbo bei jam pagarbos...

Ekonominis valstybės įtvirtinimas neįvykdytas. Per pusę šimtmečio sovietinės "globos" visa pramonė taip stipriai įjungta į visąsąjunginę pramonę, kad

šiandien Lietuva, nors padariusi didžiulius šuolius į vakarus, vis dar yra Rusijos malonėje. Tereikia paminėti Butingės terminalą, be kurio Lietuva visiškai priklausoma nuo skystam kurui gaminti žaliavų importo iš Rusijos ir jos satelitų. Nagi ekonomikos supratimas irgi dar sovietiškas. Nežiūrint į tai, kad Lietuvoje infliacija bent 30 % didesnė, negu JAV-jose, o su jos dolerių lito kursas susietas 4 : 1 santykiu, tas santykis nepataisomas taip, kad atitiktų realybę. Nėgana to, Prezidentas įtaigoja Seimą, kad įstatymu valstybė igaliotų tą pastovų kursą laikyti iki 1999 metų. Apie tai praneša Seimo Informacinė tarnyba per savo elektroninį "sieninį laikraštį" ("www").

(tęsinys kitame numeryje)

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Pagarba ir panieka Tiesai

Palmėmis mosavo minia ir sveikino džiaugsmingai Osanna giesme. Už kelių dienų ta pati minia grūmojo kumščiais, šaukdama mirties erškėčiais Vainikuotajam. Minia, kuri buvo mokoma, guodžiama, valgydinama ir gydoma. Minia, kurios Smerkiamasis gailėjosi, bet kurio ji nepasigailėjo. Palmes klojo po kojomis, erškėčius užspaudė ant galvos. Retai kam iš žmonių teko būti čia pat pagerbtam ir čia pat pasmerktam. Tai atsitiko tiktai Žmogaus Sūnui. Dideliu kontrastu buvo parodyta, kaip žmonių nuomonė mainosi net tada, kai jie tariasi giną Dievo tiesą.

Palmės buvo raškomos Atėjusiam Viešpaties vardu, bet ir erškėčių vainikas supintas Dievo vardan. Pakako minioje paleisti šūki, kad Kristus dedasi Dievu, o toks nėra, ir minia pasikeitė: sujudo ginti Dievo reikalą, nukryžiuodama Dievo Sūnų. Minia jautėsi teisi. Minia visados jaučiasi teisi, nes tuo metu, kada sujaudrinta šelsta, pamiršta, ką yra dariusi anksčiau. Kiek yra teisūs tie, kurie stovi aukščiau minios?

Minios Kristus gailėjosi. Gailėjosi ir nusidėjėlių, bet nepasigailėjo rūsčių žodžių Rašto žinovams ir fariziejams: "Vargas jums, aklieji vadai... kurie iškošiate uodą, o praryjate kupranugarį... kurie rodotės žmonėms teisūs, o viduje esate pilni veidmainystės ir nedorumo". Tokiais aštriais kaltinimo žodžiais iš blizgančios fariziejų taurės Kristus išvertė dvasios puvesius it mirusiųjų kaulus. Žydų tautos mokytojams, jos vadams, kurie tarėsi esą pranašesni už kitus, amžinosios Tiesos kirčiai didžiai įgėlė. Rašto žinovai netvėrė apmaudu, kol Žmogaus Sūnų nutvėrė judo pabučiavimu. Veidmainystės indas pasidarė sklidas, kad būtų taip pat parodyta, jog net mokytinis gali išduoti dieviškąjį Mokytoją. Ar dėl to išdavimas ir veidmainystė išnyko iš žmonių tarpo? Ar žmonės daugiau nebebado erškėčiais ir nekryžiuoja Tiesos?

Erškėčiai ir kryžius ypač prisimenami Didžiąją Savaitę. Tie dygliai ir kančia žeidžia Kristaus Bažnyčią visą laiką, kada ji puolama, persekiojama ir išduodama. Tai daro ir minia, ir jos vadai.

Minia paliko ta pati: besimainanti, ir negalvojanti. Ji pati nesukyla prieš Bažnyčią - mistinį Kristaus Kūną. Žmonės prieš Dievą isiūbuoja vadai, visuomenės mokytojai ir vadovai, kurie "žmonėms rodosi teisūs", bet kurių teisybė nėra didesnė už garstyčių grūdą. Pakanka tik papurtyti tą raštų žinovų indą, nublizgintą tariamojo mokslo ar kultūros, kaip iš jo pabyra mirusiųjų puvenos. Jose visada rasi kokį geidulio aptemdytą protą, kuris nesitveria apmaudu, kad sunaikintų žmonėse tikėjimą. Tai daroma vardan tiesos, iškošiant uodą, bet praryjant kupranugarį. Mokslinė tiesa randama net jūros žolelėje, o Dievo neižiūrima nė nuostabiausiuose žvaigždžių takuose.

Palmėmis mojuoja, o erškėčiais duria ir mūsų laikų fariziejai. Jie duoda dešimtinę "iš krapų ir kmyną" - savo pripažinimą modernaus tikėjimo, kurio gyvenime nė nemano vykdyti. Persekios fariziejai ir minia Dievo bei teisybės vardu, turėdami savąjį Dievo supratimą ir savąją teisybę. Čia pat žmogui gali būti teikiama pagarba, ir čia pat prieš jį gali atsigręžti sukurstytos minios neapykanta. Nuotaikoms pasikeisti daug nereikia, kad palmės pasikeistų į vėzdus, kad būtų pasisakyta už nusikaltėlių ir pasmerktas nekaltasis, kuris prabyla tikrosios teisybės ir Dievo vardu.

Marių dovana

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

5

(Tęsinys. Pradžia Nr. 9)

Aš jam pakartotinai patariau pasitikrinti sveikatą, bet tėvelis tik nusijuokdavo: "Mano ramus ir monotoniškas gyvenimas švytury sveikatos negadina: sunkumų nekilnoju, tik spaudinėju mygtukus, mieloji Rūtele. Aišku, kad pradeda rodytis artėjančios senatvės ženklai", jis bandydavo nevykusiai juokauti. Senatvės? Juk tėvelis vos persirito per keturiasdešimt penktuosius metus, senatvė dar už kalnų...

Surinkusi medžiagą magistro tezei, nutariau, kad ramiausia mano studijoms vieta tegali būti švytury. Iš savo kambario pas ponus Laukaičius pasiėmusi ilgesniam laikui reikalingus daiktus, tėvelio dideliame džiaugsmui persikėliau į švyturį. Tiesa, prieš išsikraustydamą turėjau progą susipažinti su šeimnininkų sūnum Rimantu, kuris į namus sugrįžo su doktoratu iš kompiuterių mokslų srities ir jau gavo net kelis tarnybos pasiūlymus. Aš jam beveik pavydėjau, bet jo nevengiau, kaip kad anksčiau vengdavau jaunų vyrų draugijos, ir dažnai slapta klausydavau jo žingsnių, tarsi man būtų maloni jo artuma, bet negalėjau suprasti, kokius jausmus jis manyje sukėlė, tačiau rūpestis mano magistrui nugalėjo bet kokias romantiškas svajones. Vėliau, apsigyvenusi švytury, aš neiškęsdavau jam retkarčiais telefonu nepaskambinus, neva kokio mokslinio patarimo klausdama, nors iš tikro tik norėjau girdėti jo balsą.

Prabėgus savaitei gyvenimo švytury, pradėjau pasigesti sausumos ir savo buvusių šeimnininkų garaže stovinčio automobilio, bet ir mano tezė jau artėjo į pabaigą. O tėvelis sunkiai slėpė savo pasididžiavimą manim, dažnai man padarydamas malonią staigmeną ar nepaprastai skoningai paruošto ir kuteriais iš gero restorano atgabento maisto pavidale, ar kokia nors dovanele. Jaučiausi paikinama ir labai mylima, tad be atvangos rašiau savo teze, retkarčiais sau leisdamą pasvajoti ir apie Rimantą... Ar jis pasigenda manęs? Aišku, kad ne, nes trumpa ir paviršutiniška buvo mudviejų pažintis, bet manyje paliko gilius pėdsakus. Koks nuostabus išradimas yra telefonas!

Vasario 16-ji ir Literatūros premija

1996 m. vasario 18 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte, buvo iškilmingai atšvęsta 78-ji Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Ją suruošė Lemonto LB v-ba, pirm. Gediminas Kazėnas, talkininkaujant darbštiesiems LB apylinkės nariams. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje kun. Algirdas Paliokas, SJ, aukojo šv. Mišias ir pasakė gražų pamokslą. Giedojo misijos choras, dirigavo Birutė Mockienė, vargnavo Rasa Poskočimienė. Giedojo ir sol. Genovaitė Bigenytė, o jai akompanavo muz. Alvydas Vasaitis. Dalyvavo ateitininkai, skautai ir kt. organizacijos su vėliavomis.

Poetė - laureatė Julija Švabaitė - Gylienė skaito eilėraščius iš premijuoto "Žiemos erškėčio", Vasario 16-os minėjime PLC Lemonte, 1996.2.18.

J. Tamulaičio nuotr.

Pats minėjimas vyko PLC didžiojoje salėje, kuri buvo pildytą. Minėjimą pradėjo Lemonto LB pirm. G. Kazėnas. Buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai ir pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Minėjimą pravedė aktorė Audrė Budrytė. Buvo eilė sveikinimų. Pagrindinė kalbėtoja buvo JAV LB Krašto v-bos pirm. Regina Narušienė.

Po paskaitos vyko kita svarbi programos dalis - grožinės literatūros premijos įteikimas poetei, rašytojai Julijai Švabaitei - Gylienei. Ši šventė buvo pasirinkta premijai įteikti dėl to, kad buvo norima palaikyti nepriklausomoje Lietuvoje buvusią tradi-

ciją per Vasario 16 šventę įteikti valstybines premijas.

A. Budrytė, pakvietusi į sceną J. Švabaitę - Gylienę ir Mariją Remienę, perskaitė premijos paskyrimo aktą, kuriame sakoma, kad 1995 m. gruodžio 8 d. vertinimo komisija vienbalsiai nutarė grožinės literatūros premiją skirti poetei Julijai Švabaitei - Gylienei už jos 1994 m. išleistą poezijos knygą "Žiemos erškėtis" (Chicaga: Lietuviškos knygos klubas, 1994). Pasirašė kun. Leonardas Andriekus (pirm.), Julius Keleras (sekr.) ir Vytautas Volertas (narys).

A. Budrytė perskaitė ir Lietuvos Rašytojų Sąjungos sveikin-

imą. Lietuvių Fondo T-bos pirm. M. Remienė, prieš įteikdama premiją, nuoširdžiai sveikino laureatę: "1995 m. grožinės literatūros premija skiriama liudytojais to, kas įvyko geležinkelio stotelėje, pravažiuojant į Sibirą tremiamųjų prikimštam traukiniui, to, kas atsitiko šviesia-plaukei sužadėtinei Loretai prie Vilniaus televizijos bokšto, tai poetėi, prisiminusiai pabėgėlius prie Reutlingen ir partizanus prie Kazlų Rūdos! Ji išsakė savo šios poezijos knygos posmuose 'ką bylojo žiemos erškėtis šalto Sibiro ledynuose'... Visų tų įvykių jautri liudytoja yra Julija Švabaitė - Gylienė, "Žiemos erškėčio" au-

Verbų Sekmadienis Vilniuje. Tai diena, kai gatvės, tur-gavietės mirgėte mirga įvairiaspalvėmis verbomis. Jos džiugina tiek mažus, tiek ir didelius.

V. Kapočiaus nuotr.

Vyskupai paprašė nepakeisti tikybos dėstymo statuso

(atkelta iš 1 puslapio)

tinį idirbi, pasiektą per keletą pastarųjų metų, kuriant ir tobulinant įvairiose instancijose dorinio ugdymo programas, rengiant keliose aukštesiose mokyklose tikybos ir etikos mokytojus, puoselėjant šių mokytojų bendradarbiavimą tarpusavyje, ugdant pasaulėžiūrų toleranciją mokyklose ir visuomenėje.

Lietuvos vyskupų konferencija, rašoma laiške, prašo Prezidento ir Seimo pirmininko padaryti visa, kad šiandieninėje mokykloje nebūtų pakeistas tikybos dėstymo statusas. Daug

vilčių į dorinį ugdymą mokykloje dedantys moksleivių tėvai ir visuomenė turi teisę iš valdžios institucijų laukti ne naujų ap-sunkinimų, bet kuo didesnės pa-ramos, kad dvasinis ugdymas, kuris vyksta per tikybos ir etikos pamokas, galėtų būti dar veik-smingesnis.

Laiško pabaigoje išreiškiama viltis, kad tikintiems žmonėms gyvybiškai svarbūs įstatymo projektai ateityje bus rengiami atvi-rai juos aptariant su visuomene ir Bažnyčios atstovais, taip išven-giant nesusipratimų.

LR

torė, 1995 metų grožinės lite-ratūros premijos laureatė".

Tada M. Remienė įteikė laure-atei 2000 dol. (LF buvo premi-jos mecenatas). Poetei buvo įteikta ir gražių gėlių puokštės.

Poetė J. Švabaitė - Gylienė nuoširdžiu žodžiu dėkojo Lietu-vių Rašytojų Draugijai, Lietu-vių Fondui ir visiems, kurie da-lyvavo šioje šventėje. Ji sakė: "Giesmė, daina ir poezija mus jungė per daugelį metų, jungia ir dabar".

Ji perskaitė keletą savo eilė-raščių iš "Žiemos erškėčio" ciklo "Sibiro kūdikis": "Bėga bėga maža širdelė", "Dar šilta vaiko širdukė po motinos kūno ledu", "Ledo lovutė, ledo miegas, ledo sapnai" ir "Žiemos erškėtis".

Visiems nuoširdžiai plojant, jos vaikaičiai jai įteikė gėlių, o poetė juos apkabinusi pasakė turinti vienuolika vaikčių.

LF v-bos pirm. Povilas Kilius įteikė 8000 dol. Maironio m-los

dir. Eglei Novak ir 1500 dol. "Žiburėlio" m-los ved. Danutei Dirvonienei, nes tos mokyklos atlieka labai svarbų lietuvybės palaikymo darbą. Jis sakė, kad LF ir ateityje remis visus lietuvybės išlaikymo židinius.

Po to sekė meninė dalis, kurią atliko misijos suaugusių ir vaikų chorai. Jie paskirai ir kartu padai-nau keletą dainų. Suaugusių chorui dirigavo B. Mockienė, akompanavo R. Poskočimienė. Vaikų chorui dirigavo jo vadovas muz. Darius Polikaitis. Sol. G. Bi-genytė padainavo keletą dainų. Jai akompanavo muz. A. Vasaitis. Ypač miela buvo klausytis tų pačių mažųjų, kurie dainavo la-bai rimtai ir ryžtingai: "Mes - ateitis, rytojaus viltis".

Baigiant visi sugiedojo "Lietu-va brangi" ir skirstėsi pilni gražių išpučių, atgaivinę širdyse meilę ir tikėjimą Lietuvos ateitimi.

Aldona Šmulskštienė

Padėkos Dienos šventinio savaitgalio, kurį budėtojas galėsiąs pra-leisti su savo šeima. Jam išplaukus, suskambėjo telefonas. Atpažinau kapitono Grey balsą:

- Atleiskit, kad taip vėlai skambinu, panele Rūta, bet laikas mudviem išsikalbėti.

- Suprantu, kapitone, bet nesirūpinkit bent šios nakties švyturio aptarnavimu, nes aš pajėgiu tėvelio pareigas atlikti sąžiningai, kaip jūs tą jau žinote, tai norėčiau gauti jūsų leidimą čia dar kurį laiką pabūti ir, žinoma, tęsti tėvelio darbą. Tą aš tikrai sugebu. O budėtojas buvo labai laimingas, galėdamas šventinį savaitgalį pra-leisti namuose.

- Taip, jo balsas labai linksmai skambėjo ir aš negalėjau neduoti leidimo ir tam nebuvo jokio reikalo, nes įsitikinau jūsų sugebėji-mais ir taip pat žaviuosi jūsų gera valia, pavaduojant budėtoją. Bet negaliu atsistebėti jūsų sugebėjimu asmeniškos tragedijos akivaizdoje taip herojiškai perimti tėvo pareigas - juk jūs išgelbėjot kelis šimtus su audra kovojusių jūrininkų ir keleivius.

-Ačiū jums, kapitone, už komplimentus... Tai kas bus su manim toliau? O, atleiskit, kad turiu jus pertraukti - reikia priartinti radarą, nes pastebiu, kad jūroje audra stiprėja ir kažkoks laivas tolumoje blykčioja, nors dar negaunu pagalbos šaukiančio signalo... Atleis-kit, bet aš tuoj prie telefono sugrįšiu...

- Ką jūs sakote? Jūsų problemas, jei tokių yra, aptarsime vėliau, nors nemanau, kad jums, žaviai jaunai moteriai, tiktų izoliuotas gyvenimas švytury. O ką dabar matote? Kyla audra? Ir man dangus atrodo niūriai pajauodęs. Ar darote įrašus?

- Taip, kapitone. Visi meteorologinio biuro pranešimai jau įtrauk-ti į tarnybinį dienoraštį, kaip to reikalauja nustatyta tvarka, ir net dabar kalbėdama su jumis stebiu signalus ir radarą.

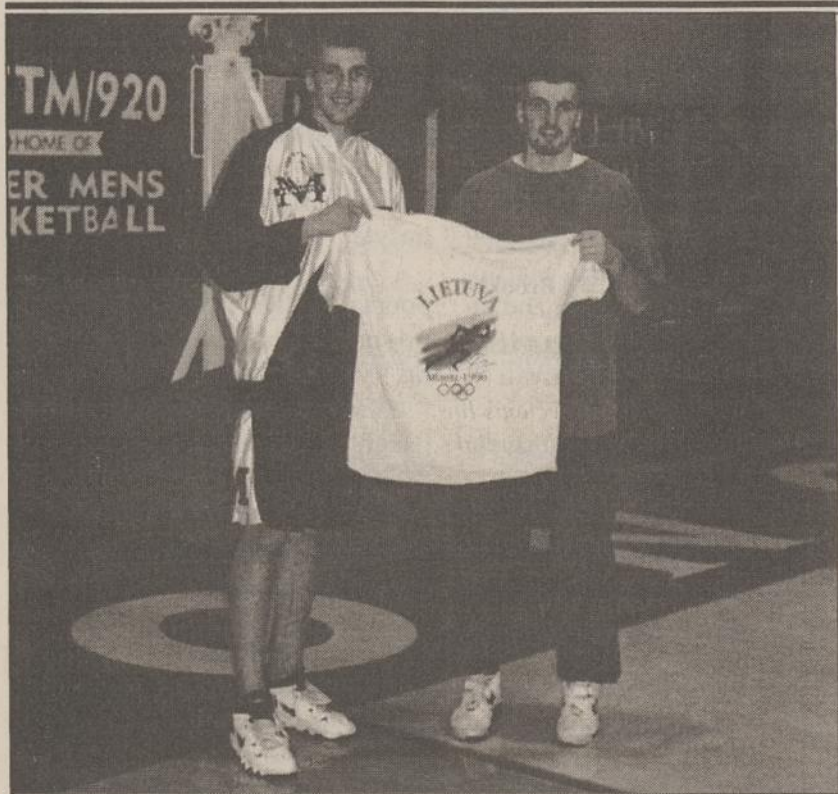
- Jūs nuostabi, panele Rūta... Taigi turiu pranešti, kad jūsų...

- Atleiskit kapitone, kad jus vėl pertrauksiu. Teritoriniuose vande-nyse yra svetimoms valstybės laivas ir jis šaukiasi pagalbos. Turiu pranešti kuteriams... Atleiskit...

Sutrupinus tą istoriją, tik noriu pasakyti, kad pakrantių sargyba išgelbėjo skęstantį Sovietų Sąjungos laivą, bet keli jūreiviai, patekę į menkos sovietinės gamybos gelbėjimo valtį, liko nesurasti. Nors žinojau, kad tai komunistinio laivyno atstovai, bet negalėjau savyje nugalėti įgimtų humaniškumo jausmų, neapgailėti be reikalo žuvusių jūreivių.

(tęsinys kitame numeryje)

<i>Kristaus Prisikėlimo šventėje ramybės ir taikos visiems parapičiams linki</i> klebonas kun. VYTAUTAS PALUBINSKAS ir kun. DANIELIUS JENKEVIČIUS BROOKLYN, NY Apreiškimo parapija	 VELYKŲ SVEIKINIMAI:	<i>Šv. Velykų proga sveikina ir linki visiems gausių Dievo malonių</i> LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS <i>Direktorių Taryba ir štabas</i> Brooklyn, NY
<i>Kristui prisikėlus, ramybės ir taikos visiems parapičiams linki</i> Kun. JAMES T. ROONEY, klebonas Prel. PRANAS BULOVAS, klebonas emeritus MASPETH, NY V. J. Atsimainymo parapija	<i>Kristaus Prisikėlimo šventės proga nuoširdžiai sveikiname mūsų vienuolyno geradarius bei visus Kultūros Židinio rėmėjus.</i> BROOKLYNO PRANCIŠKONAI	<i>Visiems parapičiams linksmy Velykų švenčių linki</i> Kun. JONAS D. ŽUROMSKIS, klebonas LOWELL, MA Šv. Juozapo parapija
<i>Šv. Velykų - džiaugsmingo Prisikėlimo šventėje visus aukotojus nuoširdžiai sveikina</i> PRANCIŠKONŲ VADOVAUJAMA LABDAROS VALGYKLA Kretinga 5700 Vilniaus g-vė 2 Lietuva	<i>Kristaus Prisikėlimo šventėje nuoširdžiai sveikiname visus parapičius!</i> Prel. Dr. ALGIRDAS OLŠAUSKAS, klebonas Kun. ALOYZAS VOLSKIS Prel. JONAS KUČINGIS, klebonas emeritas LOS ANGELES Šv. Kazimiero parapija	<i>Sveikiname mielus parapičius Šv. Velykų proga!</i> Kun. FRANCIS V. KARVELIS, klebonas Kun. PAULIUS P. SABULIS WATERBURY, CT Šv. Juozapo parapija
<i>Nuosirdžiai sveikinu visus parapičius Viešpaties Jėzaus Prisikėlimo šventėje!</i> Kun. WILLIAM L. WOLKOWICH, klebonas NORWOOD, MA Šv. Jurgio parapija	<i>Šv. Velykų proga nuoširdžiai sveikiname visus parapičius!</i> Kun. ALFREDAS T. ŽEMEIKIS, klebonas Dijak. HENRIKAS KETURWITIS ELIZABETH, NJ Šv. Petro ir Povilo parapija	<i>Šv. Velykų proga visus lietuvius jungtinėse Amerikos Valstijose sveikina</i> MOTINOS TERESĖS SESERYS KRETINGA Rytų gatvė 3 Lietuva
<i>Malonių Velykų švenčių linkiu visiems parapičiams!</i> Kun. Dr. JOSEPH ANDERLONIS, S.T.D., klebonas Mgr. VITAS J. MARTUSEVIČIUS, klebonas emeritas PHILADELPHIA, PA Šv. Jurgio parapija	<i>Kristaus Prisikėlimo šventėje ramybės ir taikos buvusiems parapičiams linki</i> Kun. JONAS PAKALNIŠKIS Douglaston, NY	<i>Šv. Velykų šventėse visus geros valios lietuvius visame pasaulyje sveikina</i> PRANCIŠKONAI LIETUVOJE KRETINGA 5700 Vilniaus 2 Lietuva
<i>Kristaus Prisikėlimo šventėje ramybės ir taikos visiems parapičiams linki</i> Kun. ALBERTAS CONTONS, klebonas BOSTON, MA Šv. Petro parapija	<i>Sveikinu visus draugus, pažįstamus ir buvusius parapičius Šv. Velykų proga!</i> Kun. STASYS RAILA Douglaston, NY	<i>Sveikinu visus lietuvius Velykų švenčių proga!</i> Kun. JONAS RIKTERAITIS, klebonas NEW BRITAIN, CT Šv. Andriejaus parapija
<i>Nuosirdūs sveikinimai visiems šventose Velykose!</i> Kun. Dr. EUGENIJUS SAVICKIS, klebonas NEW YORK, NY Aušros Vartų parapija	<i>Velykinių Aleliuja! Aleliuja!</i> Prel. ANTANAS BERTAŠIUS, klebonas PATERSON, NJ Šv. Kazimiero parapija	<i>Nuosirdžiai sveikinu visus parapičius Velykų šventės proga!</i> Kun. JOHN T. MOSKUS HARTFORD, CT Švė. Trejybės parapija
<i>Nuosirdžiai sveikina visus parapičius Viešpaties Prisikėlimo šventėje</i> Kun. Dr. JUOZAS GRABYS, klebonas AMSTERDAM, NY Šv. Kazimiero parapija	<i>Skaidraus Velykų džiaugsmo visiems linki</i> Kun. Dr. VALDEMARAS M. CUKURAS PUTNAM, CT Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų kapelionas	<i>Šv. Velykų proga linkiu visiems parapičiams taikos ir ramybės!</i> Kun. SIMONAS V. SAULĖNAS, klebonas CAMBRIDGE, MA Nekalto Prasidėjimo parapija
<i>Skaidraus Velykų džiaugsmo visiems parapičiams linki</i> Kun. V. PARULIS, MIC, klebonas Kun. A. NOCKŪNAS, MIC Worcester, MA Šv. Kazimiero parapija	<i>Nuosirdžiai sveikinu visus parapičius Šv. Velykų proga!</i> Kun. ADOLFAS KLIMANSKIS, klebonas PROVIDENCE, RI Šv. Kazimiero parapija	<i>Kristaus Prisikėlimo šventėje sveikinu visus parapičius ir linkiu linksmy Velykų!</i> Prel. DOMININKAS POČIUS, klebonas Kun. JAMES SHEERIN, administratorius KEARNY, NJ Sopulingosios Dievo Motinos parapija
<i>Skaidraus džiaugsmo visiems parapičiams Šv. Velykų proga linki</i> Kun. JOHN P. PRUSAITIS klebonas BROCKTON, MA Šv. Kazimiero parapija	<i>Sveikiname visus lietuvius ir linkime Prisikėlusio Kristaus palaimos!</i> Kun. PETRAS BURKAUSKAS, administratorius Kun. JURGIS D. DEGUTIS, klebonas emeritus Šv. Andriejaus parapija, Philadelphia, PA	<i>Kristaus Prisikėlimo šventėje ramybės ir taikos visiems parapičiams ir Darbininko skaitytojams linki</i> Kun. A. MATULIS, klebonas BAYONNE, NJ Šv. Mykolo parapija

Giedrius Adietis ir Gintautas Vileita lietuviai krepšininkai žaidžiantys Monmouth universiteto komandoje.

Rimo Gedeikos nuotr.

Du lietuviai garsina Monmouth universitetą

New Jersey valstijoje, netoli Atlanto, yra Monmouth universitetas. Iki šiol, be šiaurinio New Jersey pakraščio, mažai kas žinojo apie jį, o dar mažiau apie jo krepšinio komandą. Šita padėtis ėmė keistis prieš trejus metus, kai du krepšininkai iš Vilniaus - Giedrius Aidietis ir Gintautas Vileita, pradėjo lankyti šį universitetą.

Giedrius ir Gintauto kelionė į Amerikos krepšinio padangę prasidėjo ne su Monmouth universitetu, bet su gimnazija Amerikoje.

Giedrius yra pirmas studentas iš Lietuvos, kuris, gavęs stipendiją į Amerikos gimnaziją (Bishop Egan, PA), ėmė žaisti jos krepšinio komandoje.

Baigęs gimnaziją, Giedrius gavo stipendiją žaisti krepšinį už Monmouth universiteto krepšinio komandą. 1996 metai yra jo treči metai žaidžiant už šią komandą. Per šiuos trejus metus jo dėka pakilo šio universiteto krepšinio žaidimo lygis ir rodikliai. Šiais metais, Giedriaus puikaus žaidimo ir energingo vadovavimo krepšinio aukštelėje dėka, Monmouth komanda pirmą sykį savo istorijoje laimėjo savo konferencijos pirmą vietą ir pirmą sykį pateko į NCAA Division I Turnyrą.

Giedrius yra 6 pėdų 9 inčų ūgio. Jis žaidžia dviejuose pozicijose - kaip centro ir krašto puolėjas. Stebint jo žaidimą, galima iškart matyti, jog jis yra geriau-

Lietuvių krepšininkų pasirodymai NCAA turnyro pirmame rate

Vienas iš stambiausių įvykių Amerikos sporte kovo mėnesį yra finalinis NCAA krepšinio turnyras, kuriame 64 geriausios koledžų komandos atrankinėse

rungtynėse kovoja dėl nugalėtojo titulo. Šiais metais labai malonu tai, kad beveik visos komandos, kuriose žaidžia ir studentai krepšininkai iš Lietuvos, pakliu-

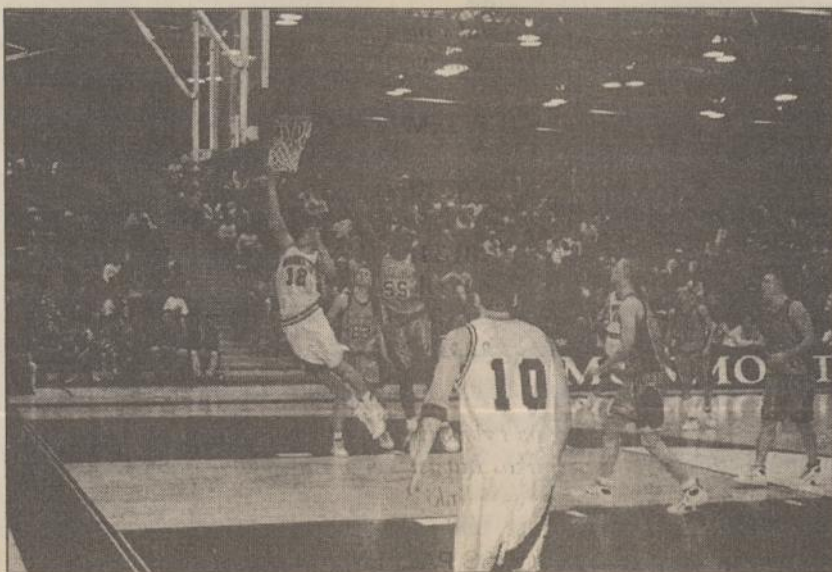
o į minėtą turnyrą: tai Syracuse universitetas, už kurį žaidžia Marius Janulis, Maryland (Šarūnas Jasikevičius), Clemson (Andrius Jurekūnas), Monmouth (Giedrius Aidietis ir Gintautas Vileita) ir Valparaiso (Antanas Vilčinskas). Nepaisė tik Iona universiteto, kuriame pats pagrindinis žaidėjas yra Europos vicečempionas Mindaugas Timinskas. Jo komanda pirmavo savo konferencijoje (Metro Atlantic Athletic) didesnę sezono dalį, tačiau pabaigoje patyrė keletą apmaudžių pralaimėjimų ir nepakliuvo tarp 64 geriausių.

Galbūt labiausiai neįprastos buvo rungtynės tarp Monmouth ir Marquette universitetų. Monmouth krepšinio komanda yra vienintelė, turinti du žaidėjus iš Lietuvos. Tai buvo pats pirmas šios komandos pasirodymas tarp 64 geriausių Amerikos koledžų per visą Monmouth istoriją, kas savo ruožtu jau yra nemažas pasiekimas. Reikia pažymėti tai, kad tokią teisę jie įgavo laimėję pirmąją vietą savo konferencijoje (North Eastern) ir tą pasiekti Monmouth komandai buvo tikrai nelengva: dvi lemiamos pergalės konferencijos pusfinalyje ir finale buvo iškovotos tik dėka taiklių metimų per paskutines rungtynių sekundes. Gaila, tačiau NCAA turnyro rungtynėse Monmouth nepadarė sensacijos. Nors iki pirmojo kėlinio pabaigos rezultatas dar buvo apylygis, tačiau vėliau Marquette universitetas prasiveržė į priekį ir iškovojė įtikinamą pergalę 68 : 44. Nekrito kamuoliai Giedriui Aidiečiui, kuris nepelnė taškų, nors žaidė nuo pat rungtynių pradžios, o Gintautas Vileita išbėgavo į aikštelę tik epizodiškai. Nepaisant to, faktas lieka faktas: ši komanda sugebėjo pakliūti tarp 64 geriausių tik tuomet, kai jos gretose žaidė du lietuviai.

Daug diskusijų sukėlė Clemson universiteto, kurio komandoje žaidžia Andrius Jurekūnas, įtraukimas į NCAA turnyrą. Ši komanda pradėjo sezoną ypač įspūdingai, iškovodama 13 pergalų iš eilės, tačiau antroje sezono pusėje ji pralaimėjo daug rungtynių savo konferencijoje (Atlantic Coast), kur teuzėmė 4 vietą. Kaip bebūtų, turnyre jų varžovais tapo Georgia universiteto komanda, kurioje pagrindiniai žaidėjai jau turėjo 4 metų patirtį koledžų krepšinyje, kai tuo tarpu Clemson buvo beveik viena naujokai. Savo taiklumu (pataikė 5 iš 8 tritaškių, 7 iš 11 visų metimų) vėl pasižymėjo Andrius Jurekūnas, žaidęs beveik pilnas rungtynes. Deja, nors Andrius buvo vienas iš geriausių žaidėjų, jo 19 taškų ir 7 atkovotų atšokusiu kamuoliu neužteko pergalėi pasiekti. Rungtynių pabaigoje solidžią patirtį turinti Georgia komanda taikliai mėtė baudas ir tai užtikrino jos pergalę 81 : 74. Šauniai sužaidė Syracuse universiteto komanda, įveikusi Montanos valstybinį universitetą 88 : 55. Nors Marius Janulis žaidė ne itin daug, bet sugebėjo pataikyti abu tritaškius bei visas keturias baudas, atkovoti 3 atšokusius kamuolius ir apskritai pasižymėjo aktyvumu. Į aikštelę trumpam buvo išbėgęs ir Jim Hayes - Lituvninkas. Ilgametėmis krepšinio tradicijomis pasižyminti komanda jau 15 kartą iš paskutinių 16 pasirodymų įveikė savo varžovus NCAA turnyro pirmame rate. Jau vien tai daro didelę garbę šios komandos žaidėjams.

Maryland ir Valparaiso komandos dar tik ruošiasi rungtynėms, apie jas bus pranešta vėliau.

Rimas Sedeika

Giedrius Aidiečio taiklus metimas - ir vėl du taškai Monmouth universiteto naudai.

Rimo Gedeikos nuotr.

Politinių studijų savaitgalio išvadinės mintys

(atkelta iš 2 puslapio)

pher Cox Karaliaučiaus demilitarizavimo ir sutarptautinimo klausimu JAV Kongresui pateikė H. C. R. 51 rezoliuciją. Tai pirmas to klausimo pajudėjimas aukščiausiam Amerikos politiniame forume.

4. Visi JAV Valstybės departamento nepalankūs tai rezoliucijai argumentai - kad Vokietija pripažino šios srities suverenumo teises Rusijai, kad ta sritis yra istorinė Rusijos teritorija, kad Lietuva rusų karinio tranzito klausimu su Rusija nori pasirašyti sutartį - yra klaidingi.

5. Sveikintina JAV Lietuvių Bendruomenė, kuri XIV Tarybos antroje sesijoje priėmė nutarimą, įpareigojantį LB Krašto valdybą organizuoti H. C. R. 51 rėmimą. Lauktina, kad JAV LB Krašto valdyba šią akciją nedelsdama pradėtų.

6. Lietuvos vyriausybė Karaliaučiaus klausimu turėtų suformuoti ir viešai pareikšti savo nusistatymą, o išsivija, be pastangų Kongrese, turėtų organizuoti akciją šiuo klausimu sudominti akademinius sluoksnius ir viešąją Amerikos opiniją.

7. Reikalauti, kad Rusija, atsi-prašiusi Lenkijos už Katynų žudynes, atsiprašytų Lietuvos ir Vokietijos už dar žiauresnes lietuvių ir vokiečių žudynes Karaliaučiaus žemėje.

"Baltijos valstybių federacija: tikrovė ar fantazija?" temą nagrinėjo dr. Algirdas Kanauka, Linas Kojelis, buv. Latvijos gynybos ministras Valdis Pavlovskis ir Estijos konsulas Jaak Treiman. Sesija vyko anglų kalba. Išvadinės mintys:

1. Po I Pasaulinio karo didieji kaimynai stabdė Baltijos valstybių politinį ir karinį suartėjimą. Ypač aktyvi buvo Lenkija. Jau

nuo 1917 m. dr. Jono Šliūpo ir filosofo Stasio Šalkauskio puoselelta Baltijos valstybių santarvės idėja per nepriklausomybės laikotarpį tik iš dalies buvo įvykdyta. Baltų rezistencija vokiečių ir rusų okupacijose artimiau nebendradarbiavo. Visos trys tautos 1990 m. iš rusų okupacijos išsiveržė spontaniškai, be suderinto planavimo.

2. Nederinama ekonominė, karinė ir užsienio politika 1918 - 1940 m. nors kartais kiekvienai valstybei atskirai ir buvo paranki, tačiau apskritai palengvino Sovietų Sąjungai okupuoti Baltijos valstybes 1940 m.

3. Baltijos valstybių apsiungimo (federacijos, santarvės, sąjungos, sandraugos) idėja turėtų būti siekiamu tikslu, nes padidintų Baltijos valstybių svorį tarptautinėje politikoje, duotų ekonominę naudą, lengviau patrauktų užsienio kapitalą, efektyviau spręstų saugumo problemas.

Vyriausybėje plotmėje šiuo metu vyksta bendradarbiavimas, tačiau viešumon prasiveržią nesutarimai rodo jo nepakankamumą.

4. Tos idėjos link judėti laipsniško vystymosi keliu. Pradžioje kuriama de facto - tikrovėje funkcionuojanti, bet oficialiai nedeklaruota - santarvė. Ji nuolat tobulinama, kol prieinama prie tam tikrų formalų apsiungimo formų.

5. Visų trijų kraštų visuomenė, kaip rodo viešosios nuomonės tyrimai, suartėjimo idėją remia. Tą patvirtina 1995 m. spalio 11 - 15 d. Druskininkuose vykusio Lietuvos, Latvijos ir Estijos savivaldybių atstovų konferencija, kurioje apie 300 delegatų priėmė tokią rezoliuciją: "Sudaryti Estijos, Latvijos ir Lietuvos politinę

sąjungą, kuri gintų Baltijos valstybių nepriklausomybę".

6. Baltijos valstybėmis, kaip sritiniu vienetu, remiasi JAV koledžų fondo veiklos sėkmė. Demokratijos su laisvos rinkos ekonomika Baltijos valstybėse atkūrimui Fondas telkia stambias sumas iš nebalčių šaltinių su nebalčių kilmės amerikiečių intelektualų ir profesionalų talka.

7. Baltijos valstybių apsiungimo idėja nėra fantazija, bet laiko reikalavimas apsiungiančios

- Pagrindinė problema Lietuvoje yra savęs suvokimo klausimas: kas mes esame, iš kokios pasaulėžiūros veikiami ir ką norime pasiekti? Jei tai suvokime, į visus kitus klausimus atsakymus rasime. Praradę savo atsakomybės jausmą, savo vidinę laisvę, - jokių klausimų neišsprėsime.

- Nedelsiant sukurti daugumai priimtina strateginę valstybės atkūrimo planą ir suformuluoti aiškų, visiems suprantamą tikslą, dėl kurio patriotinė visuomenė norėtų gyventi, ryžtųsi kovoti ir aukotųsi mirti.

Baltijos jūra pavasari.

V. Kapočiaus nuotr.

Europos kontekste.

"Šiuolaikinės Lietuvos problemos ir galimi sprendimai" pasirašė Liūda Avižonienė, Amandas Ragauskas ir Povilas Pakuckas. Šias studijas svečias iš Lietuvos, diskusijose gyvai dalyvavo ir buvęs Lietuvos krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius.

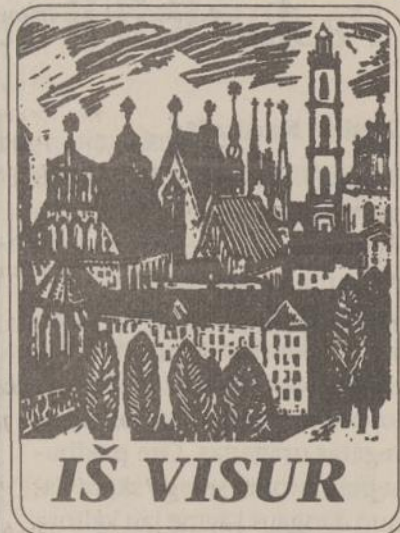
Paskaitininko Lietuvos problemų analizė turtinga išvalgomis, o siūlomi sprendimai remiasi kūrybinga vizija. Paskaita turėtų būti paskelbta Lietuvos ir išeivijos spaudoje.

Pora jo pasakytų minčių pavyzdžiui:

"Užsienio lietuvių 'mes' ir 'jūs' klausimo sprendimas" temą svalemos ir galimi sprendimai" pasirašė Liūda Avižonienė, Amandas Ragauskas ir Povilas Pakuckas. Šias studijas svečias iš Lietuvos, diskusijose gyvai dalyvavo ir buvęs Lietuvos krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius.

1. Nors II Pasaulinio karo pabėgėliai ir dabartiniai ateiviai užsienyje atsirado skirtingomis aplinkybėmis ir tikslais, iš skirtingos praeities, tačiau visi yra tos pačios tautos vaikai, nors po savo kojomis neturi gimtosios arba savo tėvų, senelių žemės.

(nukelta į 7 puslapį)

- **Lietuvių Fondas** šių metų kovo 14 d. atšventė savo veiklos 34 metų sukaktį, o kovo 30 d. Fondo nariai rinksis į 33-čią metinį suvažiavimą Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL. Šiuos metus Lietuvių Fondas pradėjo su 6,854 nariais ir su \$8,274,558 kapitalu. Fondas iš gauto pelno jau išdalino \$4,091,621 Amerikos ir kitų kraštų lietuviškiems reikalams. Iš savo kapitalo Lietuvai paskyrė \$1,150,212. Taigi iš viso išdalinta \$5,241,833.

- **Amerikos Lietuvių Genealogijos draugijos** suvažiavimas, skirtas Lietuvos bajorijai, įvyks balandžio 21 d. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje, Chicagoje.

- **"Leliukai"**, vienas iš trijų geriausių Lietuvos mišrių chorų, tarptautinių chorų konkurso 1983 m. Airijoje laimėtojas, atvyksta į JAV ir Kanadą. Choro koncertą balandžio 13 d. Cleveland, OH, organizuoja Ateities klubas. Balandžio 21 d., sekmdienį, choras giedos mišių metu Lietuvos kankinių ir Prisikėlimo parapijose Toronte, o popiet koncertuos Toronto Lietuvių Namuose.

- **Los Angeles** lietuvių teatro spektaklis "Trys mylimos" bus rodomas balandžio 27 d. Cleveland, OH.

- **Rašytojas Juozas Kravickas**, išgyvenęs Kanadoje 49 metus, kovo 5 d. grįžo į gimtąją Lietuvą.

- **Baltų studijų** vasaros institutas šiemet jau trečią kartą veiks Amerikoje. Jo programą remia penki JAV universitetai: Illinois (Chicago), Indiana, Michigan, Washington (Seattle) ir Wisconsin (Madison). Paramą šiam institutui teikia ir JAV agentūra Social Science Research Council, kuri rūpinasi rečiau dėstomų kalbų propagavimu.

- **Gintas Žilys**, baigęs Lietuvos konservatoriją, buvęs Klaipėdos muzikinio teatro vadovas, o nuo 1991 m. Kauno muzikinio teatro vadovas, nuo 1995 m. turįs docento laipsnį, režisuos V. K. Banaičio operą "Jūratė ir Kastytis". Opera statoma balandžio 20 - 21 dienomis Morton auditorijoje, Cicero, IL.

- **Dr. Juozui Girniui** prisiminti kultūrinė popietė įvyks balandžio 14 d., Atvelykio sekmdienį, Chicagos Jaunimo Centre. Akademine programa dalyje pagrindinę kalbą pasakys istorijos mokslų daktarė Aldona Vasiliauskienė iš Vilniaus, ateitininkė, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos narė. Popietę rengia jungtinis komitetas, sudarytas iš Ateitininkų Federacijos, Chicagos Lietuvių Fronto Bičiulių sambūrio ir "Į Laisvę" fondo atstovų.

- **"Į Laisvę"** fondo Lietuvos filialo penktosios studijų dienos šiemet įvyks liepos 10 - 14 dienomis Telšiuose.

- **Dešimtosios lietuvių tautinių šokių šventės** dalyvių ir svečių susipažinimo vakaras įvyks liepos 5 d. naujausioje Chicagos miesto pramogų vietoje - Navy Pier. Naujai perstatytame Navy Pier yra daug restoranų, parduotuvių, koncertų salė. Susipažinimo vakaras įvyks didžiojoje banketų salėje. Kviečiame dalyvauti.

Svajus Asadauskas

Paskutinieji susitikimai Putnamo atšlaitėje

Giedrė Kaukaitė

Drėgną, vėjuotą 1993 metų kovo dieną kartu su Gražina Ručyte - Landsbergiene vykstame į Putnamą, į vienuolyno pensiją aplankyti Vytauto Marijošiaus. Amerikos Rytų pakrantės greitkelis beveik nepravažiuojamas. Siaučia šį šimtmetį neregėtas uraganas. Ore pakibusi nepermatoma sniego skara tįsta nuo dangaus į žemę jau kelinta diena. Tik baltos gulgės Long Island ilankoje ramiai plūduriuoja, nekreipdamos dėmesio į neregėtą gamtos sumaišį. Baltos gulgės baltame pūgos sukury panašios į didžiules baltas lelijas iš fantasmagoriško sapno.

Skubame pas Vytautą Marijošių. Noriu jam padainuoti. Vienuolyno tarpduryje jis pasitinka mus toks pat išlakus, pasitempęs ir pasipuošęs kaip prieš penkiolika metų, kai susitikome pirmąjį sykį Hartforde. Veda į salę. Patarinėja, nurodinėja, bevėik diktuoja... Juk dirigentas... Pirmasis sėda į žiūrovų suolą. Taktiškai - į paskutinę eilę. Bet ereliško skvarbumo akys žėri iš tolo. Jam ir dainuoja Brahmsą, Respighi, Bajorą, Bašinską ir, žinoma, ispanus. Akimis siurbia tą žvilgsnį, širdimi jaučiu, kaip Maestro klausosi.

Po koncerto užsukame į mažą Vytauto Marijošiaus namelį Putnamo atšlaitėje. Mažytėje svetainėlėje akys užkliūva už kiek per didelio šiai aplinkai krėslo. Kairėje - dar mažesnis Kotrynos Marijošienės miegamasis. Lova jaukiai apkrauta siuvinėtomis ir megztomis pagalvėlėmis, ant staliuko - šukos, papuošalai. Ro-

Prie prof. Vytauto Marijošiaus karsto jo artimieji. Pirmoje eilėje iš dešinės: dukros - seselė Ignė ir profesorė Elenora, prof. J. R. Vaišnys - žentas, mirusio brolis. Antroje eilėje pirmas iš dešinės sūnus Marius ir kiti giminės. J. Kriaučiūno nuotr.

dos, šeimnininkė tik trumpam išėjo iš kambario ir tuoj tuoj sugrįš. - Mano Katriutė išėjo jau prieš šešerius metus...

Tylime. Nejaukia pauzę nutraukia pats Maestro: - Bet aš čia nesu vienas.

Už svetainės į dešinę - Maestro miegamasis.

- Atspėkit, kas čia dar, be manęs, gyvena?

Dairytis nėra kur, šis kambarys toks pat nedidelis kaip ir kiti. Tačiau žvilgsnis nieko atspėjamo neužtinka. Knygos? Laikrodis?

- Štai mano Doppelgänger, lietuviškai, rodos, antrininkas, - Marijošius rodo į mums už nugaros ant sienos kabantį didžiulį savo jaunystės portretą. Pats atsisloja šalia, pasisuka pozuodamas savo mėgstamų rakursų "iš dešinės". Prieš mus tragiškas Laiko ir Vienatvės įvaizdis. Nei-

manoma patikėti, kad nutapytas portrete ir gyvasis modelis - tas pats žmogus.

- Maestro, dabar jūs daug idomesnis negu šiame portrete...

Marijošius karališkai nusikvatoja ir pasiūlo mums po gurkšnį konjako. Konjakas, aišku, aukščiausios rūšies, kaip ir viskas, kas supa šį Aristokratą, Inteligentą, Estetą.

Grįžtame į svetainę. Įsitaishame dideliame krėsele. Namų šeimnininkas, Gražina ir mus atvežusi mano pusėsėdė Bronė Zdanienė - priešais. Pamažu lyg upelis pradeda tekėti pokalbis. Marijošius kalba vaizdžiai ir sodriai. Gyvas veidas, artistiška išvaizda, nepaprastai išraiškingos rankos neišduoda solidaus 82 metų amžiaus. Marijošius gerai žino, kad yra žavingas, ir tas žinojimas jam tinka. Jis mėgsta,

kai jo klausosi ir klauso. Geriau nė nebandyk ginčytis, nes tuoj neva pagirs, neva įgels:

- Gerbiamoji, bene būsit iš to nedaugelio, kuri pažįstat natas?

Tą dieną Maestro guodėsi nesulaukiąs kada Lietuvos kompozitoriai pradės rašyti operas jo paskelbtam konkursui, kada jis galės paskirti savo fondo premiją. Prisižadėjo atvažiuoti į Lietuvą ir surengti dirigavimo kursą. Atsisveikiname žvaliai, kartodami "Iki pasimatymo".

-o- Pasimatymas įvyko daug greičiau negu tikėjaisi. Po savaitės Vytautas Marijošius paskambino telefonu ir paprašė atvažiuoti.

Gražina jau išvykusi, tad važiuojame dviese su Brone. Putname mus pasitinka Marijošiaus duktė, vienuolė sesuo Ignė, ir perspėja, kad Tėvelis jau žino apie atsinajinusią savo negalią. Dabar viltis priklausys tik nuo laiko. Marijošius toks pat pasitempęs ir pasipuošęs, tik prigesusios akys, praradusios aną nepakartojamą skvarbumą, išduoda slepiamą nerimą ir įtampą.

Aš vėl taikausi sėstis į tą patį didįjį krėslą, bet valdingas balsas mane sustabdo:

- Gerbiamoji, šiame krėsele sėdžiu tik aš. Prašau apžiūrėti jo atkalte.

Skaitau: Vytautas Marijošius. Professor of Central Connecticut University of Hartford.

- Atsiprašau, Maestro, Jūs aną kartą neperspėjote...

- Tai mano vardinis krėslas, jame sėdėjau 32 su puse metų.

Jis sėdasi į krėslą, o man liepia sėstis priešais. Konjakas šįkart tik mums su Brone, maestro sako gerias vaistus. Pasimatymo scenarijus griežtas, tikslus, iš anksto detaliai apgalvotas.

- Gerbiamoji, prašau paimti šią storą knygą ir atsiversti... puslapį (sako, kuri). Prašau garsiai skaityti.

Skaitau Amerikos muzikų enciklopedijos pastraipą apie profesorį ir dirigentą Vytautą Marijošių. Pastraipa ilga, titulu daug... Paskutinytis: "Nuo 1989 metų Amerikos tautinės muzikų draugijos garbės narys".

- Dabar prašau atskleisti šalia padėtą laikraštį.

Prieš šešiolika metų išėjusiame laikraščio numeryje - Hartfordo universiteto Senato nuotrauka.

- Ką atpažįstate šioje nuotraukoje?

Be vargo atpažįstu Vytautą Marijošių, nors jis čia vilki plačią togą ir dėvi keturkampę kepuraitę, papildančią tradicinį Senato nario apdarą.

- O ką dar atpažįstat? Tyliu, nes bijau suklysti. Su

Marijošiumi kalbantis suklysti nevalia.

- Na, kuris iš jų Rostropovičius? - sufleruoja pats Marijošius.

- Mano iniciatyva jam buvo suteiktas Hartfordo universiteto garbės profesoriaus vardas.

(Prieš penkiolika metų, kai susitikome su Vytautu Marijošiumi pirmą kartą, jis nė žodžiu neužsiminė apie Rostropovičių. Juk tuomet ir aš tebebuva iš Sovietų Sąjungos...)

Maestro trumpam nuklysta nuo savo griežto scenarijaus ir pasakuoja linksmą epizodą po garbės vardo suteikimo Rostropovičiui:

- Buvo iškilmingi pietūs. Valgėme kažkokį pikantišką patiekalą, kurio reikėjo įsidėti samčiu. Aš jam ir sakau grynčiausia rusų kalba: "Mstislav Leopoldovič, začierpnite poglubže, tam gūšče, predstavtie, što eto ruskij boršč" ("...semkite giliau, ten tirščiau, įsivaizduokite, kad tai rusiški barščiai"). Būtumėt mačiusi, gerbiamoji, kaip Rostropovičius neteko žado! Juk visa ceremonija iki to momento vyko angliškai. "Vy što, ruskij?" "Niet, sakau, ja - litoviec". "Čiort pobier!" ("Jūs - rusas?", "Ne, lietuvis". "Po

velnių!") - taip įvertino mano "intriga" Rostropovičius...

Kiek užsimiršęs ir pamėginęs nusišypsoti, Marijošius grįžta prie pokalbio:

- Prašau paimti nuo staliuko plokštelę ir perskaityti, kas ten įrašyta.

- M. K. Čiurlionis. Simfoninė poema "Miške". Kauno Radiofono simfoninis orkestras. Dirigentas Vytautas Marijošius. 1942 m.

- Šią plokštelę prašau parvežti į Lietuvą ir atiduoti į gerą muziejų.

- Maestro, dedikuokite šią dovaną Lietuvai. Maldauju, pasirašykite savo ranka.

Marijošius kurį laiką dvejoja, rašytinės dedikacijos, matyt, nebuvo suplanavęs, bet paklūsta, susiranda akinius ir pradeda rašyti. Pasijuntu esanti priešais atverstą Lietuvos kultūros puslapį, kurį mintyse skaitysiu ir skaitysiu iš naujo, suprasdama kaskart vis daugiau.

Pasimatymas baigtas. Pakylame ir išiname į priebutį.

- Kaip čia gražu, - sakau, žiūrėdama į pavasarėjančią atšlaitę. Marijošius staiga sugniūžta ir nuo raudos užlūžusiu balsu sako:

- Vaikuti, kai grįši į Lietuvą, (perkelta į 7 puslapį)

atlanta IE, Inc.
800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasiekę gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

APRIL PICK-UP SCHEDULE

04/01 MON	NEW BRITAIN, CT	11-12 Noon
04/01 MON	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
04/01 MON	WATERBURY, CT	4-5 PM
04/04 THURS	PHILADELPHIA, PA	11-12 Noon
04/04 THURS	BALTIMORE, MD	4-5 PM
04/05 FRI	KEARNY, NJ	11-12 Noon
04/05 FRI	PATERSON, NJ	1-2 PM
04/08 MON	PUTNAM, CT	11-12 Noon
04/11 THURS	NEWARK, NJ	11-12 Noon
04/13 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
04/15 MON	NEW BRITAIN, CT	11-12 Noon
04/15 MON	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
04/15 MON	WATERBURY, CT	4-5 PM
04/18 THURS	PHILADELPHIA, PA	11-12 Noon
04/19 FRI	KEARNY, NJ	11-12 Noon
04/19 FRI	PATERSON, NJ	1-2 PM
04/25 THURS	NEWARK, NJ	11-12 Noon
04/27 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
04/28 MON	NEW BRITAIN, CT	11-12 Noon
04/28 MON	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
04/28 MON	WATERBURY, CT	4-5 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$550 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$570 r.t.
One way to Vilnius \$360

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ
IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS
AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

PAPIGINTOS KAINOS KELIONĖMS Į VILNIŲ

Siūlome papigintas žiemos sezono kainas,
skrendant į Vilnių ir Rygą!

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leonía, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS
(HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI
IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

- Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
- Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

KOVO mėn. siuntinius priimsime šiose vietovėse:

NORWOOD, MA	kovo 26	5:30 - 6:30 val. vak.
ELIZABETH, NJ	kovo 30	9:00 - 10:00 val. ryto
BROKLYN, NY	kovo 30	12:00 - 4:00 val. p.p.
WASHINGTON, DC	kovo 31	2:30 - 5:00 val. p.p.
BALTIMORE, MD	kovo 31	6:00 - 7:00 val. vak.

Dėl pinigų pervedimo, dėl Air Cargo siuntinių ir kitokios informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

Hartfordo BERŽELIO

Tautinių Šokių grupė

kviečia visus į savo metinį

KONCERTĄ - VAKARĄ,

kuris įvyks šeštadienį, balandžio 20 d.,
Švč Trejybės parapijos salėje
Hartford, CT.

Koncerto pradžia 7 val. vak.

Bilietus įsigyti ir stalus užsisakyti pas
Dalią Dzikiene, tel. 521-6028 arba pas
Liną Balsį, tel.: 729-8815.

Worcester, MA

Šventėme Šv. Kazimiero šventę

Kovo 3 d. šventėme Lietuvos, jaunimo ir mūsų parapijos globėjo Šv. Kazimiero šventę. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė parapijos vikaras kun. Antanas Nockūnas, MIC. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Onos Valinskienės. Organizuotai dalyvavo Lietuvos vyčių 26-ta kuopa. Po Mišių sugiedotas Lietuvos vyčių himnas.

1 val. popiet parapijos salėje įvyko atnaujintos salės šventinimas ir tradiciniai pietūs, ir kuriuos gausiai atsilankė ne tik parapijiečiai, bet ir svečiai. Salė buvo pilnutėlė. Parapijos choras kartu su auditorija sugiedojo Amerikos, Lietuvos himnus ir giesmę "Šventas Kazimierai". Stephen Walinsky, Jr., parapijos tarybos pirmininkas, vadovavo programai. Pasveikino visus susirinkusius, ypač Kazimierus ir Kazimieras. Choriui sugiedojo "Ilgiausių metų", buvo pakeltos šampano taurės.

Salės šventinimas

Mūsų vyskupijos valdytojas vyskupas Daniel Reilly sukalbėjo šventinio maldas ir ėjo per visą salę šlakstydamas šventu vandeniu. Po to sukalbėjo užbaigos maldas ir tarė žodį. Pasigėrėjo, kad jam malonu būti lietuvių tarpe. Apgailestavo, kad jo daugelio metų draugas klebonas, kun. Vincentas Parulis, MIC, negali būti kartu. Ji vyskupas aplankė ligoninėje prieš atvykdamas. Nors jo paties nėra, sakė vyskupas, bet jo dvasia šią po-

Miesto burmistras Raymond Mariano sakė, kad ši diena yra iškilminga visam Worcesterio miestui. Jis nuo senų laikų gerai pažįsta lietuvių ir yra artimas lietuvių bičiulis, nes šiame mieste pakrašty jis gimė, augo ir gyvenė. Įvertino lietuvių kultūrą, atnešą į šį miestą, į šią seną didingą lietuvių parapiją, gyvuojančią per 100 metų. Perskaitė jo paties paskelbtą proklamaciją. Proklamacijoje kovo 3 diena buvo skelbiama Švento Kazimiero diena Worcesteryje.

Dalyvavo ir svečiai kunigai iš Marianapolio, CT: Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Alfonsas Volungis; mūsų parapijos kunigai: Antanas Nockūnas, MIC, Jonas Petrauskas, MIC; Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos seselės Oliveta ir Ramutė iš Putnam, CT; klebono kun. V. Parulio, MIC, plati giminė iš Cape Cod, MA.

Vaišės ir meninė dalis

Vaišės paruošė Blanchard Food gamykla. Po skanių vaišių lietuvių kalba prabilo parapijos taryboje dirbantis mok. Antanas Minikauskas - Miner. Jis yra klebono, kun. V. Parulio, MIC, didžiausias ir pirmasis padėjėjas visuose parapijos darbuose, o jų yra labai daug ir įvairių. Pasiūžė, kad po gana ilgo laukimo turime visam Worcesterio gražiausią parapijos salę, kuria gerėjosi ir vyskupas. Laukėme jos ir dejavome, kad neturime vietos organizacijoms daryti su-

G. Vagnorius susitikime su tautiečiais Chicagoje.

V. Kapočiaus nuotr.

Gediminas Vagnorius Chicagoje

Vienas ryškiausių Lietuvos politinio gyvenimo žmonių, buvęs Lietuvos premjeras, o dabar Seimo narys Gediminas Vagnorius vasario pabaigoje viešėjo Chicagoje ir čia turėjo susitikimų su lietuvių spaudos atstovais bei lietuvių visuomene.

Svečias iš Vilniaus, kuris dabar yra ir Lietuvos Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) partijos vadovas, pirmąjį susitikimą turėjo dienraščio "Draugas" redakcijoje vasario 24 d. Surengtoje spaudos konferencijoje dalyvavo daugiau negu 20 lietuvių spaudos, radijo bei televizijos atstovų. Išanginį žodį tarė Chicago lietuvių veikėja, Lietuvos vaikų rėmimo būrelio "Saulutė" pirm. Indrė Tijūnėlienė. Ji surengė ir viešą G. Vagnoriaus susitikimą su lietuvių visuomene sekančią dieną Pasaulio Lietuvių Centre Lemonte.

Savo pranešime ir vėliau atsakymuose į gausius klausimus, G. Vagnorius pažymėjo, jog LDDP dabar esanti nepopuliari

ir, pagal dabartinę apklausą, rinkimuose į Seimą turėtų surinkti tik 12%, o geriausiu atveju 18% balsų, tuo tarpu jo atstovaujama partija kartu su Krikščionių partija (šios dvi partijos veikia bendru frontu) turėtų gauti apie 55%.

G. Vagnorius trumpai apžvelgė savo partijos rinkiminę programą, kuri dabar turi 17 punktų ir gali prisidėti dar daugiau, po kovo pirmoje pusėje įvyksiančio jo vadovaujamos partijos suvažiavimo.

Vasario 25 d. Pasaulio Lietuvių Centre įvykęs susitikimas su G. Vagnoriumi sutraukė apie 300 tautiečių.

Atrodo, mūsų tautiečiai Chicagoje, kurie net jau yra sudarę Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) partijos rėmėjų grupę, rimtai rūpinasi, kaip padėti savo idėjos draugams Lietuvoje laimėti Seimo, o vėliau - ir prezidentinius rinkimus.

Edvardas Šulaitis

"Juk ne sau..."

Br. Antano Trumpos mirties metinėms.

Kovo 3 d. suėjo 25 metai nuo tos dienos, kada Jūs sukniubote ant vienuolyno spautuvės grindų, atsiveikindamas su šiuo pasauliu. Bet kažkodėl Jūs mirtis man nebuvo staigmena. Dažnai man sakydavote, kad tik vieno dalyko norite - laimingos mirties. Jos ir sulaukėte. Jums, kaip ir šv. Pranciškui, ji buvo Sesuo Mirtis.

Nors jau daug metų praėjo nuo atsiveikinimo Šv. Jono kapinėse, bet aš dar vis matau Jus kiekviena vienuolyno kampelyje: čia sušilusį pjaunant žolę, čia sodinant gėles, čia vėl barant juodukus, kad mindžioja vienuolyno gėlyną. "Kad jie nors mėgtų gėles", sakydavote, "mielai jiems jų duočiau, bet jie tik niekina šią Dievo dovaną".

Turėjote savo širdyje vietos taip pat ir keturkojam Dievo tvariniams. Dažnai matydavau Jus spautuvės kampelyje šeriant sunykusias kates ar šunis. Tas mėsos gabaliukas, kurį vienuolyno virėjas Brolis Kazimieras tikėjosi paduoti vienuoliam pietų metu, dažnai išgelbėdavo kokią sutvėrimėlį iš bado. Manau, šv. Pranciškus šypsojosi tai matydamas.

Negailėdavote savo širdies bei talentų ir žmonėms. Buvote ypatingas mano bičiulis. Nors mus skyrė didelis metų skirtumas (aš dar buvau blizgus savo tėvelio akyse, kai Jūs įstojote į vienuolyną), bet mes buvome

geriausi draugai. Kai profesorius man duodavo per sunkų vokiečių kalbos pratimą arba kai kokia gėlytė pradėdavo negaluoti, bėgdavau pas Jus patarimo. Ir, nors buvote visuomet apkrautas darbais, niekada neatsisakydavote man padėti. Kai norėdavau Jums atsidėkoti kokia menka dovanėle, bėgdavote nuo manęs, kaip nuo maro, kratydamas galvą. "Kam, vaikeli, mėtai pinigų? Prireiks jų tau vėliau". Ir kai aš juokdavausi iš Jūsų ypatingo taupumo - sunaudodavote kiekvieną siūlėlį ir popierėlį - Jūs man truputį piktokai atsakydavote: "Juk ne sau..."

Tikrai Jūs ne sau gyvenote, mielas broli Antanai. Pasigenda

A.† A.

BRONEI MATULYTEI

Lietuvoje mirus, jos broliui Vaclovui Matuliui su šeima reiškiamo gilių užuojautą.

Birutė Karmazinienė ir
Milda Grabnickienė su šeima

Paskutiniai susitikimai Putnamo atšlaitėje

(atkelta iš 6 puslapio)

paglostyk ten kokį krūmelį ar medelį, nes aš jų daugiau niekuomet nebepamatysiu...

Iš visų jėgų tvardausi ir prieštarauju:

- Na, ką Jūs, o Jūsų kursai?

Bronė drebančiomis rankomis fotografuoja šį netikėtą pasimatymo finalą, kuriame Marijošius jau pamiršta pasisukti savo pa-

mėgtuoju rakursu...

Leidžiamės su Bronė atšlaite mašinos link ir duodame valią ašaroms.

-o-

Baltą, snieguotą, užpustytą Lietuvą 1996 metų vasario 17 dieną pasiekė liūdna žinia: mirė Vytautas Marijošius.

LR

Politinių studijų savaitgalio išvadinės mintys

(atkelta iš 5 puslapio)

2. Naujai atvykusieji ir jų jaunimas iš esmės susiduria su tais pačiais sunkumais, kaip ir 1944 m. karo pabėgėliai: vyresniesiems - kalbos barjeras, darbo gavimas, supratimas ir prisitaikymas prie krašto papročių ir gyvenimo būdo. Jaunesniesiems dar prisideda dviejų kultūrų sankryžos.

3. Abiems emigrantų bangoms šiuo metu susitikti vieta yra nepartinė, nesrovinė, bendrinė lietuvių organizacija - Lietuvių Bendruomenė. Sveikintinas nors dar ir labai atsargus naujųjų ateivių domėjimasis Lietuvių Bendruomene. Skatintina, kad be Lietu-

vių Bendruomenės jie dar stotų į artimas ideologines ir politines organizacijas ir dalyvautų jų veikloje. Bendri rūpesčiai Lietuva, lietuvių išlaikymu, ideologijos įtvirtinimu ilgainiui visus sujungs į vieną lietuvišką šeimą.

Politinių studijų išvadinės mintis suredagavo Juozas Kojelis, konsultavo LF bičiulį Los Angeles sambūrio valdyba ir moderatoriai: Vytautas Vidugiris (pirm.), Birutė Varnienė, Elena Vidugirienė, adv. Žibutė Brinkienė, Juozas Pupius ir Algis Raulinaitis.

Švento Ignaco bažnyčia Šiauliuose.

V. Kapočiaus nuotr.

Jūsų gėlių darželis, kurio niekas jau neturi laiko prižiūrėti. Pasigedo Jūs ir gyvulėliai. Pasigedo ir Tėvas Petras, buvęs ilgametis "Darbininko" administratorius, kurio Jūs buvote dešinioji ranka. Tik duok broliui Antanui ką padaryti ir - nesirūpink.

Neklaus jau niekas, kas tas vienuolis, kuris taip gražiai gieda. Man dažnai sakydavote, kad giedojimas tai dviguba malda. Gamta, žvaigždės, o ypač muzika, yra gražiausios Dievo dovanos. "Kaip gali žmogus netikėti į Dievą?" sakydavote, išeinant iš Hayden planetariumo. Arba gėlių parodoje, stebint rožių puokštę: "Koks geras Dievulis, sukūręs tiek daug grožio tokiam nevertam žmogui".

Po vardinių proga aplankytos operos, tiesiog kunkuliavote išpūdziais - kaip mes turim džiaugtis girdėjimo ir klausos dovanomis.

Jūs mūsų širdyse pasiliksėte gyvas visuomet, mielas broli Antanai. Dabar, mirties metinių proga, prisimenu tą nutrintą suolą koplyčioje, kur jūs daug valandų klūpėjote, ir lyg norėčiau išpėti vienuolyno svečius: Prašau čia nesėsti, čia brolio Antano vieta!

Jau nebereikia. Jūs radote geresnę vietą, kurioje mes visi tikimės susitikti. Tad nesakysiu - su Dievu, su Juo jau Jūs esate. Sakysiu tik - iki pasimatymo...

Dalia Bulvičiūtė

1995-ųjų "Į laisvę" žiemos numeris

Lietuvių fronto bičiuliai toliau atkakliai leidžia "Į laisvę" - rezistencinės minties ir kultūros žurnalą, skirtą lietuvių puoselėjimui, tautinio ir politinio sąmoningumo ugdymui, Lietuvos politinės istorijos išsaugojimui. Atsivertę naująsias 1995 m. gruodžio numerį rasime dr. Vytauto Kubiliaus straipsnį "Menininkas istorijos lūžyje", Vinco Bartusevičiaus "50 m. didžiajam lietuvių egzodui", Antano Sabalio "Vytautas Vaitiekūnas: žmogus ir jo pa-

likimas", Petro Plumpos "Piliatinės visuomenės ir valstybės ugdymas", Algimanto Jankausko "Organiškos valstybės koncepcija Lietuvoje", Juozo Vitėno "Julijonas Būtenas žuvo nuo bendražygio kulkos" ir kitus dėmesio vertus straipsnius. Žurnalą, kaip ir anksčiau, redaguoja Juozas Baužys, kuris šiame žurnalo numeryje skelbia savo išpūdzius iš 39-osios Lietuviškų studijų savaitės.

A.† A.

MARTINA KANTAKEVIČIENĖ

gyv. Richmond Hill, NY, po sunkios ilgos mirė kovo 4 d., sulaukusi 69 metų amžiaus. Buvo pašarvota LaBella šermeninėje. Po gedulingų mišių Apreiškimo par. bažnyčioje palaidota Pine Lawn kapinėse, Long Island. Nuliūdime liko vyras Alfonsas, sūnus Jonas, duktė Rūta, sesuo Margarita, gyvenanti Vokietijoje, ir du broliai, gyv. Australijoje.

Ilsėkis ramybėje!

Alfonsas Kantakevičius

Dar ir dabar Lietuvos kaime svarbi ūkininkų susisiekimo priemonė yra arklių traukiamas vežimas.

V. Kapočiaus nuotr.

pietę yra kartu su mumis. Lietuva ir lietuviai jam labai arti širdies, kalbėjo vyskupas, kviesdamas visus kartu dirbti dėl didesnės Dievo garbės. Parapijos vardu Lynne Ivaska įteikė vyskupui lietuvišką kryžių, kurį padarė Bronius Naras. Vyskupas Daniel Reilly yra ne tik malonus, pasižymintis paprastumu, nuoširdus, bet dar Dievulio apdovanotas ir kita didele dovana - gražiu baritonu balsu. Jis padainavo "Danny Boy" dainelę, akompanuojant vargonininkei O. Valinskienėi. Auditorija vyskupui pritarė audringomis ovacijomis. Tai buvo pirmas toks gausus lietuvių susitikimas su vyskupu Daniel Reilly, kurį prieš metus Šventasis Tėvas Jonas Paulius II paskyrė vadovauti Worcesterio vyskupijai.

sirinkimus, renginius ar kitomis progomis susitikti. Dabar turime, tad ir naudokimės. Sekmadieniais po šv. Mišių laukia jūsų paruošta kavutė ir užkandėliai. Remkime finansiškai, nes ši parama labai reikalinga, o ruošiami renginiai prisidės prie parapijos išdų padidinimo. Apgailestavo, kad susirgo klebonas, kuris tiek daug rūpinosi salės atnaujinimu. Kelias į sveikatą ilgas ir tam reikia maldų, kalbėjo A. Minikauskas - Miner.

Parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Onos Valinskienės, sukūrė gerą nuotaiką. Į lietuviškas dainas įsitraukė ir auditorija.

Pabaigoje vikaras kun. Antanas Nockūnas, MIC, suteikė palaiminimą.

J. M.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Ateinantis sekmadienis - kovo 31 d. - yra Kančios (Verbų) sekmadienis. Su šia diena Katalikų Bažnyčioje prasideda didžioji savaitė, kuri baigiasi Kristaus Prisikėlimo švente - Velykomis - balandžio 7 d.

Didįjį penktadienį visi katalikai, sulaukę 14 metų amžiaus, privalo susilaikyti nuo mėsos valgymo. O tikintieji, nuo 18 iki 59 metų, dar privalo pasninkauti, t.y. valgyti tik tai tris kartus per dieną: socialiai privalant tik vieną kartą, kitus du kartus tik lengvai užvalgant.

Apiešikimo par. bažnyčioje didžiosios savaitės ir Velykų pamaldos vyks šia tvarka: did. ketvirtadienį, did. penktadienį ir did. šeštadienį toms dienoms ypatingos pamaldos vyks 7:30 val. vakare. Išpažinčių bus klausoma prieš ir po pamaldų. Velykų rytą, balandžio 7 d., Prisikėlimo pamaldos bus 7 val. ryto.

Vilniaus Aušros Vartų parapijoje Manhattane, NY, Velykų Prisikėlimo mišios bus balandžio 7 d., 9 val. ryto. Po mišių parapijos salėje įvyks velykinis pobūvis.

Viešpaties Atsimainymo parapijoje Prisikėlimo mišios bus Velykų rytą, balandžio 7 d., 6:30 val. ryto. Did. šeštadienį išpažinčių nebus klausoma. Lietuviškos pamaldos eiliniams sekmadieniais vyks 11:45 val. ryto. Bažnyčios adresas: 64-25 Perry Ave., Maspeth, NY.

Estų Alumnų Lyga (Estonian Alumni League in the USA, 39 Elliot Rd., Parsippany, NJ 07054), ruošia seminarą š. m. balandžio 14 d. Estų namuose, 243 E. 34th St., NYC. Tema: "Aplinka ir sveikata". Seminaras vyks anglų kalba. Jau du estai profesoriai yra prižadėję dalyvauti su trumpomis 20 min. paskaitomis. Tikimasi dar bent kelių kalbėtojų iš latvių ir lietuvių tarpo. Po paskaitų vyks diskusijos, kurių metu tolimesnės pastabos bus ribotos 5 min. kalboms. Po seminaro vyks vaišės. Įėjimo auka - 12 dol.

Atvelykio tradicinę popietę, kurią rengia LMK Federacijos New Yorko skyrius, įvyks sekmadienį, balandžio 14 d., 3:30 val. popiet Kultūros Židinyje. Smulkiau apie renginį kitos savaitės skelbime.

Hartfordo Berželio Tautinių Šokių grupė rengia metinį koncertą š. m. balandžio 20 d., šeštadienį, Švenčiausios Trejybės parapijos salėje, Hartford, CT. Koncerto pradžia 7 val. vakaro. Prašome visus, kurie mėgstate tautinius šokius, aktyviai dalyvauti. Žiūrėkite skelbimą "Darbininko" 7-tame puslapyje.

Pasukti laikrodį vieną valandą pirmyn šiemet reikia Velykų rytą, t. y. balandžio 7 d. 2 val. ryto. Kas planuoja vykti į Prisikėlimą, turi išdėmėti, kad paskelbtas pamaldų laikas yra naujuoju - pirmyn pasuktu laiku.

T. Placidas Barius, OFM, Lietuvos Pranciškonų provincijolas, patvirtina, kad Floridoje gyvenęs Edmundas Atkočiūnas nepriklauso nei Lietuvos pranciškonams, nei Pranciškonų ordinui.

Už a. a. Emiliją Rasteniene, pirmųjų mirties metinių proga, mišios bus aukojamos balandžio 21 d., sekmadienį, 11 val. ryto Pranciškonų koplyčioje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

"Leliukai" - mišrus choras iš Kauno - atvyksta į JAV balandžio 10 d. Jie koncertuos keliose JAV ir Kanados vietovėse ir balandžio 24 d., trečiadienį, duos koncertą Kultūros Židinyje. Šį koncertą rengia Laisvės Žiburio radijas. Viso atvyksta 49 dainininkai. Chora į JAV pakvietė viena Buffalo muzikos organizacija. "Leliukai" yra aukšto muzikinio lygio choras, laimėjęs eilę tarptautinių premijų ir labai palankiai vertinamas JAV muzikinio pasaulio.

Teklė Visminas, gimusi Amerikoje, gyvenusi Maspeth, NY, mirė š. m. vasario 28 d. Olimpia, WA, sulaukus 91-rių metų amžiaus. Palaidota Olimpia, WA. Liko dukra Onutė su šeima Californijoje, sūnus Kazimieras su šeima Olimpia, WA, ir sūnus Antanas su šeima Flushing, NY. Jos vyras Antanas Visminas buvo vargonininkas, dirbęs įvairiose parapijose. Paskutinė vieta, kurioje jis dirbo, buvo Viešpaties Atsimainymo parapija Maspeth. Čia gyvendamas jis ir mirė prieš keliolika metų ir buvo palaidotas Šv. Jono kapinėse.

Prof. Algirdas Landsbergis skaitys paskaitas šiose Long Island bibliotekose: balandžio 3 d., 2 val. popiet: "Ichokas Meras - tarp Kelmės ir Jeruzalės". Great Neck Library, Bayview Ave. at Grist Mill Lane, Great Neck, NY. tel. (516) 466-8055. Balandžio 16, 23, 30, 7-9 val. vak.: "Šekspyras, mūsų bendralaikis". Tai trijų dalių seminaras. Freeport Memorial Library, W. Merrick Rd. & S. Ocean Ave., Freeport, NY. Dėl smulkesnių informacijų skambinti tel. (516) 379-3274.

PINIGAI PERVEDAMI Į LIETUVĄ. Siuntiniai, **komerčinės siuntos** laivu arba oro paštu - **air cargo. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street. Chicago, IL 60629. Telef. (314) 436-7772. CONNECTICUT valstijoje (203) 232-6600. (sk.).

Įsiveržėlis į Pranciškonų vienuolyną suimtas

Sekmadienį, kovo 24 d., apie 2 val. ryto, piktadarys įsibrovė į Pranciškonų vienuolyną, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY, ir norėjo apipiešti. Įsilaužė išmušdamas mažą langą, esantį dešinėje didžiųjų įėjimo durų pusėje, priešais kryžių. Vienuolyno viršininkas Tėv. Pranciškus Giedgaudas, išgirdęs dūžtantį stiklą, nulipo laiptais į vestibulį ir, pamatęs įsibrovėlį, liepė jam apiešti patalpas. Šis nesitikejęs nieko sutikti, užkluptas išsigan-do ir pradėjo mėtyti į Tėv. Pran-

ciškų įvairius po ranka buvusius daiktus, prasiveržė į antrą aukštą ir iš ten metė didžiulę lempą, paveikslus, staliukus ir kitus baldus, kurie ir sužeidė Tėv. P. Giedgaudo galvą, žandikaulį, rankas. Tėv. Pranciškus užbėgo į antrą aukštą, į savo miegamąjį, ir dar pajėgė pašaukti policiją. Piktadarys, nieko nepešęs, suspėjo atsikeršyti: įbėgo į koplyčią, pagriebė sunkias žvakides nuo altoriaus ir su jomis pradėjo daužyti didžiulį Vytauto K. Jonyno sukurta vitražą. Keliose vie-

PER KANČIA Į PRISIKĖLIMĄ

Kančios (Verbų) sekmadienis kovo 31 d.

Verbų sekmadienis yra įžanga į Didžiąją Savaitę, kuri primena paskutines Kristaus gyvenimo dienas, jo suėmimą, kankinimus ir mirtį ant kryžiaus.

Liturgijos apeigos primena iškilmingą Išganytojo sutikimą Jeruzalėje, kur minios džiaugsmingai jį sveikino. Tai prisimindami, ir mes su palmių šakelėmis einame procesijoje giedodami: "Hosana Dovydo Sūnui! Palaimintas, kurs ateina Viešpaties vardu". Džiaugsmingai reiškiamo jam pagarba, ištikimybė ir ryžtą vykdyti jo Tėvo valią. Tačiau trumpas tas triumfo žygis. Po jo skaitome Kristaus kančios liudininkų parašytą istoriją. Gi tas liudininkas labai liūdnas. Jis primena sunkų mūsų Išganytojo kelią.

Kryžiaus šešėlis lydėjo Kristų nuo pat jo užgimimo šaltoje Betliejaus oloje. Kentėjo Išganytojas, nes jo nesuprato ne tik Rašto žinovai, bet ir jo paties pasirinkti mokiniai. Kristaus įsakymas mylėti priešą atrodė nesąmonė. Jiems suprantamesnė buvo protėvių tradicija - dantis už dantį, akis už akį. Mušančiam atgręžti antrą žandą niekas nenorėjo.

Susiraukę ne tik fariziejai, bet ir mokiniai, kai jis pažadėjo - jiems duoti savo kūną ir kraują. Žodžiai apie kančią ir mirtį iššaukė pasipiktinimą. O kai kalbėjo apie prisikėlimą, tai niekas to nesuprato. Tylėjo apaštalai, tylėjo fariziejai, tylėjo minia. Apaštalai varžėsi dėl valdžios būsimoje dangaus karalystėje. Viena motina puolė prie jo kojų ir prašė: "Padaryk, kad vienas mano sūnus sėdėtų tavo dešinėje, o kitas - kairėje". Jis gi atsakė: "Aš atėjau tarnauti. Būkit nusizėminę. Kiekvienas, kurs aukštinais, bus pažemintas".

Vaikai prie jo bėgo išskėstomis rankomis, o apaštalai varė juos šalin. Minia ji norėjo vainikuoti karaliumi, nes buvo pavalgdynta stebuklingai padauginta duona. Ir žuvis buvo skani. Visi valgė iki soties. Jėzus gi pasislėpė kalnų vienuomoje. Tada apaštalai murmėjo, kad praleista aukstinė proga susigrąžinti Dovydo

tose jį sudaužė. Tada paspruko. Policijos keli automobiliai atvažiavo labai greitai, gal per minutę. Atvažiavo ir greitoji pagalba. Policija tuoj pasodino Tėv. Giedgaudą į automobilį, ir išskubėjo ieškoti vagies. Jis buvo atrastas prie parko ir suimtas. Kelvin Dios, 27 metų, buvo apkaltintas už apipiešimą, užpuolimą ir kriminalinį nusikaltimą (burglary, assault and criminal mischief). Tada policijos pareigūnai nuvežė Tėv. Prancišką į St. Mary's ligoninę, kur jis išbuvo iki 8 val. ryto. Ten jam susiuvo viršugalvį, peršvietė ir galvą ir žandikaulį. Po to policijos pareigūnai parvežė jį namo, kur jo laukė jau keli korespondentai iš laikraščių, radijo ir televizijos stočių. Taip jis buvo klausinėjamas iki pat sekmadienio vakaro. O nuolatinį žinių radijo stotys jau nuo vidurdienio pradėjo pranešinėti apie šį įsiveržimą į vienuolyną, pailius-truodamos paties Tėv. P. Giedgaudo įkalbėtų pasakojimų. Vakare 6 val. žiniose bent keli televizijos kanalai perdavė šį įvykį, o 10 val. vak. žiniose šį įvykį parodė per 5, 7, 9, 11 kanalus. O 11 val. vak. žiniose - gal kiek išsamiau - rodė per 2 kanalą. Nuolatinį žinių stotis per Cable TV - pirmas kanalas - minėjo šį įvykį išsamiausiai.

Pirmadienio laikraščiai - "The New York Times" (išsamiausiai), "The Post" ir "Daily News" aprašė šį įvykį, pailiusruodami jį.

Brolio Aidan grafika

ainio karalystė.

Kristus sunkiai dirbo dėl kasdieninės duonos kėsnio, bet neturėjo kur galvos priglausti. Neturtingas buvo per visą gyvenimą ir nuolat gyveno mirties pavojuose. Fariziejai ir Rašto žinovai pylė šmeižtų pamazgas ir tykojo jo gyvybės, iš grindinio lupo akmenis ir svaidė į jį.

Kryžiaus šešelyje jis valgė Pasakutinę Vakariene, plovė mokinių kojas. Bijojo mirties, dėl to net kraują prakaitavo. Pagaliau atėjo valanda kentėti. Jo kraujas bėga trijų kryžių šešelyje. Ar mes verti gerti tą išganyką teikiantį Viešpaties kraują?

Jis miršta ant kryžiaus. Jo ausis drasko piktažodžiautojų pajauka ir iš akių trykštanti pagieža...

Gavėnia, ypač Didžioji Savaitė, kviečia mus susimąstyti. Susimąstymas padarys mus neabe-

Kun. Vytautas Pikturna

Knygos - geriausia dovana

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1,50 dol.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. 328 psl. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knygą redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis. 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant ir persiuntimą.

"Tautos sukilimas 1941", pirmoji dalis "Be šūvio". Autorius Pilypas Narutis, pats organizavęs sukilimą, aprašo savo kartos pastangas aršioje lietuvių tautos kovoje su okupantais atgauti laisvę. Apima laikotarpį

nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d. Knyga turi 404 psl., puikiai išleista. Spalvotas viršelis - A. Sutkuvienės. Kaina 17 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

"Vidurnakčio sargyboje" II. Autorius Vytautas Vaitiekūnas. Išleido "I Laisvę" fondas 1994. Tai Vytauto Vaitiekūno raštų antrasis tomas. Redagavo Antanas Sabalis. Suskirstyta į 5 skyrius: Metinės politinės apžvalgos (1974, 1977, 1979, 1981 ir 1982 m.); Krikščioniškoji socialinė etika; Lietuvos praeities vaizdai; Išeivijos rūpesčiai; Netolimos praeities vaizdai. 374 psl. Kaina 10 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Daumantas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvęs partizanų vadas, dalyvavęs įvairiose žygiuose; aprašė 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į Vakarus, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasirošia tolimesniam partizaniniam karui. Vėl lektuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žuvo. Lietuviškai šios knygos išleistos kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštai viršeliais. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10

SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 37-7-1401.

sk.

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali slaugyti ligonius, prižiūrėti vaikus, šeiminkauti. Skambinti po 6 val. vak. tel. (718) 235 - 3961.

sk.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta Darbininko nr. 29, aukojo:

Eugene Laidas, Larkspur, CA - 100 dol.

Algirdas Zenkus, Webster, CT - 25 dol.

G. Podgalski, Watchung, NJ - 10 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers

361 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinuke ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mieli skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratęsti prenumeratą ar sumokėti atsilikusių mokesčių.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidu" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Skelbkites DARBININKE pasidalinkite džiaugsmu, sveikinkite, išreikškite užuojautą, pirkite, parduokite!

Jūsų pageidavimai- mūsų rūpestis.

DARBININKAS

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrove, siuntinius vėl priims kovo 16 d. ir kovo 30 d. nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133. Firmos atstovas paima siuntinius ir iš namų.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvs patalpose, kovo 30, šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis gali paimti siuntinius ir iš namų.

Ateinanti mėnesį mūsų atstovai atvyksta į Brooklyną šeštadienį, balandžio 27 d. ir priimanės siuntinius įprastoje vietoje nuo 12 val. iki 4 val. popiet.

dolerių su persiuntimu.

Prašome kreiptis.

Knygos gaunamos rašant:

Darbininkas

341 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207